

R.N.I.No.: 11555 / 1966

Total - 44Pages

Price Rs. 1/-

મે ૨૦૨૦

જ્યોતિપુંજ

e-Jyoti Punj

Vol No. 64 - Issue No. 2

મહિલા વિભાગની સમગ્ર સમાજને અનુપમ શ્રેષ્ઠ

વિવિધતા
માં
એકતા

ભારતીય સંસ્કૃતિ વૈશ્વિક સ્વીકૃતિ

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ સંચાલિત
શ્રીજી મેડીકલેઈમ યોજના તથા
શ્રીમતી કુસુમબેન બાબુલાલ યુનીલાલ કડકીઆ (મલમ)
પુરસ્કૃત મેડીકલેઈમ યોજના

સહર્ષ જણાવાનું કે રિવાઈવલ પેપર્સ મિલ્સ પ્રા. લી. હસ્તે શ્રી જશવંતભાઈ મંગલદાસ ધારીઆ (માટલી) તરફથી સંઘને ₹ ૧૧૦૦૦૦૦/- (₹ અગિયાર લાખનું) માતબર દાન પ્રાપ્ત થયું છે. આ બહુમૂલ્ય દાન નો ઉપયોગ મેડીકલેઈમ પ્રવૃત્તિ અર્થે પાંચ વર્ષના સમયગાળા દરમ્યાન કરાશે.

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ ઉદારદિલ દાતા શ્રીમતી રેખાબેન જશવંતભાઈ ધારીઆ (માટલી) તથા તેમના કુટુંબીજનો નો હૃદયપૂર્વક આભાર માને છે. સંઘ આપણા ખજાનચી શ્રી જતીનભાઈ કોટિયા તથા શ્રી પરેશભાઈ મહેતા માટે પણ આભાર વ્યક્ત કરે છે.

મંત્રી-ભાવેશ મોદી

પ્રમુખ-સૌમિલ મોદી

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ

સાદર પ્રણામ

જ્યોતિપુંજ ઈ-મેગેઝીન, એપ્રિલ ૨૦૨૦નો પહેલો અંક હતો. આ અમારો પ્રથમ પ્રયાસ હતો. સંઘના હોદ્દેદારો તેમજ જ્યોતિપુંજની કમિટીએ મળી એક નવા પડકારને ઝીલી લીધો હતો. અને સુખરુપ પ્રથમ અંક પ્રગટ કર્યો હતો.

આ અંકને આપ સર્વેએ બિરદાવ્યો, અમારી મહેનત માટે અભિનંદન પાઠવ્યા. તે બદલ અમો સર્વે આપનો ખૂબ ખૂબ આભાર માનીએ છીએ. જ્ઞાતિજનો, મિત્રો, સંસ્થાઓના હોદ્દેદારો એ ફોન દ્વારા, મેસેજ દ્વારા, ઈ-મેઈલ દ્વારા જે શુભેચ્છા, અભિનંદનના સંદેશા પાઠવ્યા હતા તે માટે અમે હૃદયપૂર્વક આપને વંદન કરીએ છીએ.

આપ સર્વેના સાથ, સહકાર, શુભેચ્છા, પીઠબળથી જ અમારા કાર્યને વેગ મળે છે. સેવાના અમારા કાર્યમાં અમે હંમેશા આપનો સાથ-સહકાર યાદીએ છીએ.

જ્યોતિપુંજની આ યાત્રા હંમેશા ગૌરવપૂર્ણ બની રહે એ જ પ્રભુ પ્રાર્થના.

મંત્રી- ભાવેશ મોદી

તંત્રી- બંકીમ પરીખ

જ્યોતિ પુંજ

વર્ષ

અંક

તારીખ

૬૪

૨

૨૧-૦૫-૨૦૨૦

છૂટક કિંમત : ₹ ૧/- વાર્ષિક લવાજમ : ₹ ૧૦/-

બંકીમ રજનીકાંત પરીખ (તંત્રી)
(જૂનાગઢવાળા)

જતીન દેસાઈ / પ્રશાંત પરીખ
તુષાર કડકીઆ / નિમીષા જી. કડકીઆ
પત્રવ્યવહારનું સરનામું

બંકિમ પરીખ (ફોન : ૨૨૦૫૯૬૦૧)

ડાયમંડ ઈલેક્ટ્રીક કંપની, ઈ/૨૧ બી,
નીરવ મેન્શન, બીજે માળે, ભાંગવાડી
કાલબાદેવી રોડ, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૨.

ફોન : ૯૮૨૦૪૩૪૩૨૨

મંત્રી : ભાવેશ બીપીન મોદી (ઠાસરાવાલા)

એ. કે. એન્ટરપ્રાઇઝ

૫૪ - બી, ગૌરક્ષક યાવ, ૧ લે માળે, રુમ નંબર - ૧૩,
ફણસવાડી, મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૨.

ટે. (ઓ.) : ૨૨૦૬૦૦૦૯ (મો.) : ૯૮૬૯૦૮૦૨૮૭

કાર્યાલય

૧૧૮/૧૨૦, અદેશર દાદી સ્ટ્રીટ, વી. પી. રોડ,
મુંબઈ - ૪૦૦ ૦૦૪. ટે. નં. : ૨૩૮૮૭૦૦૬

સમય

સોમવાર થી શનિવાર ૨ થી ૭ (સાંજે)

રવિવાર ૯:૩૦ થી ૧૧:૩૦ (સવારે)

દર બુધવારે સંસ્થાની ઓફિસ બંધ રહેશે.

Visit us www.balasinor.org
bnssangh@gmail.com

તંત્રી સ્થાનેથી

બંકીમ રજનીકાંત પરીખ (જૂનાગઢવાળા)

કાળજાનો કંપ, રણથંભોર

વાઘણને અડી શકાય ?

હિમાંશુ પ્રેમ જોશી, બાલભારતી સ્કૂલ-કોલેજની કમિટીમાં હતા ત્યારથી જ મારા મિત્ર. અગાઉ આપણને ભવન્સ કેમ્પસ, અંધેરી ની મુલાકાત કરાવી ચૂક્યા છે. કુદરતના ખોળે રમવું, ભમવું, ઉછળવું એ તેમનો સ્વભાવ. પ્રકૃતિ અને વન-વગડાના અનહદ યાહક.

સાહસ અને રોમાંચ અનેક શિખરો સર કરાવે છે, અને હિમાંશુ માં તે ભારોભાર છે. ઉત્સાહ, જોમ, જુસ્સો, પ્રેરણા, પ્રોત્સાહન આવી વ્યક્તિઓ દ્વારા મૂંઝાના દોરા ફૂટતા નવજુવાનીઓને મળે પછી પૂછવું જ શું ?

તો આવો, આજે આપણે હિમાંશુ સાથે એક સાહસિક અને રોમાંચિત પ્રવાસ માં જોડાઈએ. અભયારણ્યનો પ્રવાસ-વર્ણન તેમના જ શબ્દોમાં વાંચીએ.

કાળજાનો કંપ, રણથંભોર

ઈ. સ. 1990 ની આસપાસનો સમયગાળો. સ્થળ રણથંભોર, એક એવું અભયારણ્ય જ્યાં ઐતિહાસિક ઈમારતો અને વન-વગડાનું મિલન થાય છે. શુષ્ક પર્ણપાતી જંગલની વચ્ચે કિલ્લો, ગઢ, કાંગરા, બૂરજ, છત્રીઓ, વાવ અને એવું ઘણું બધું. આવા અરણ્યમાં ચિત્તળ, સાબર, રીંછ, મગર, લંગુર, સુવ્વર, ઘો, નોળિયા, દીપડા, વાઘ જેવાં પશુ વસે છે. પંખીઓ પણ ઘણાં મોર, મેના, હોલાં, લેલાં, ટપુશિયા, દેયડ, દૂધરાજ, યાષ, સુવર્ણ લક્કડખોદ, કંસારા, કરકરા, બગલા વગેરે.

શિયાળુ ઋતુમાં વહેલી પ્રભાતે વિદ્યાર્થીઓને લઈ અમે જીપ-સફારીમાં વન મુલાકાતે નીકળ્યા હતા. સરકારી વન-રક્ષક સહિત અમારી પાંચેય જીપ ગાડીઓ

મુખ્ય દરવાજે પરવાના માટે ગાડી ઊભી રહેતા વિદ્યાર્થીઓનીયે ઉતરીને નજીક ઓટલા પર જુવાર ચણી રહેલા પોપટ-સુડા અને તુઈની તસવીરો લઈ રહ્યા છે. કોક વળી હેવાયા થયેલા ખેરખટ્ટાને હાથમાં ખવડાવવાની કોશિશમાં છે.

વન-પ્રવેશની પરવાના-વિધિ પૂરી થતાં સૌ ગાડીઓમાં ગોઠવાયા અને અંદર રક્ષિત વનમાં દાખલ થયા. સવારનું સુંદર વાતાવરણ વનની શોભામાં વધારો કરતું હતું. ખુલ્લી જીવની ગાડીમાં જંગલમાં ફરવાની મજા અનોખી છે. જોકે પશુ-પંખીના જીવનને અમુક અંશે ખલેલ પહોંચે જ, પરંતુ વનનો નાનકડો વિસ્તાર સમાજને રોમાંચક મનોરંજન સહિત શિક્ષણ આપવા માટે જરૂરી છે. સાથોસાથ સહેલાણીઓ દ્વારા મળતી આવકમાંથી જંગલના રખરખાવ માટે જરૂરી ખર્ચમાં થોડી રાહત મળે છે. અલબત્ત, સહેલાણીઓની સલામતી અને વનની સ્વચ્છતા તથા શાંતિ ન જોખમાય તેની તકેદારી રાખવી ખૂબ જરૂરી છે.

ચિત્તળનું ટોળું નજરે પડતા ડ્રાઈવરે ગાડી ધીમી કરી, સૌ તસવીરો લેવા લાગ્યા. સુવર્ણ કિરણોથી કાંચનમૃગની કાયા પણ સોનેરી ઝાંચ ધારણ કરતી હતી, આ પરથી સમજાય છે કે સીતાજીને પ્રલોભિત કરનાર જરૂર આવુંજ કોઈ ચિત્તળમૃગ હોવું જોઈએ. ત્યાર બાદ આગળ વધતા એકાએક એક જાજરમાન સાપમાર ગરુડ નજરે ચડ્યું. દુરબીનથી ધરાઈને તેને જોયા પછી વધુ અંદર ચાલ્યા. અનેક વિવિધ પશુ-પંખીઓ જોયા છતાં એક પણ વાઘ જોવા નહીં મળવાથી વિદ્યાર્થીઓ જરાક નિરાશ જણાતાં હતાં.

હું સમજાવી રહ્યો હતો કે વનમાં વાઘ જોવો તે અગત્યનું નથી, તે તો ભાગ્યે જ દેખાય છે. ખરેખર તો તેના વસવાટની ભૂમિ, વાતાવરણ તથા અહીંના જીવ-મંડળ અને સ્થાનિક તંત્ર વિશે જાણવા-સમજવાની મજા લેવાની છે. બધા સાંભળતા સાંભળતા જઈ રહ્યા હતાં. ગાડીઓ અત્યંત હળવે

અવાજ વિના એક પછી એક ચાલી રહી હતી, પરંતુ કલાકો સુધી ચૂપ રહેવા વિદ્યાર્થીઓમાં હવે ધીમો ગણગણાટ અને ઈશારાઓ શરૂ થયા હતા. પાછા ફરવાના માર્ગ પર હોવાથી મેં તેમને બિલકુલ ધીમે અવાજે વાત કરવાની અનુમતિ આપી.

એવામાં પદ્મ તળાવ પર પહોંચતા ત્યાં પાણીમાં ધડબડાટ થયો અને આખું જંગલ સ્તબ્ધ થઈ એક જ દ્રશ્ય જોઈ રહ્યું હતું. જળાશયની અંદર ઊભેલા કેટલાક સાબરોમાં હલચલ મચી ગઈ. બધામાં ભાગંભાગ થઈ, પણ આ વખતે શિકારનો વારો તેમનો નહોતો. કોણ જાણે કેમ પણ એક વાઘણે કાંઠા પર ચણી રહેલા મોર પાછળ દોટ મૂકી હતી.

વીજળી ગતિએ સમાપ્ત થઈ ચૂકેલી આ ઘટના બધા વિદ્યાર્થીઓના ધ્યાનમાં આવે તે પહેલા તો મોર અને વાઘણ અડાબીડ જંગલમાં અદ્રશ્ય થઈ ગયા. જોકે મોર છટકી જવામાં સફળ થયો હતો અને અમારા અનુભવી વાહનચાલકે ગાડી વધુ ન રોકતા સ્ફૂર્તિપૂર્વક આગળ વધારી દીધી. મેં પૂછ્યું તો કહે કે એને અંદાજ હતો કે વાઘણ ક્યાંથી બહાર નીકળશે.

ખરેખર થોડી જ પળોમાં અમારી સામેના સાંકડા રસ્તા પર પાણીથી ચમકતી કાયાવાળી વાઘણના દર્શન થયા. બંને તરફ ઘાસ, ઝાડી-ઝાંખરા અને મારગની વચ્ચોવચ વાઘણ ને બધી જ ગાડીઓને ઊભા રહી જવું પડ્યું. અમારી જીપ ત્રીજા નંબરે, આગળ બે અને પાછળ બે. વાઘણના આવા અચાનક આગમનથી સૌ એવા દિગ્મૂઠ થઈ ગયા કે ફોટો લેવાનું પણ ભુલાઈ ગયેલું. થોડી ક્ષણો પછી યાદ આવતા જ મેં તસવીર લીધી કે તરત બીજા બધા પણ અનુસર્યા. જોકે વાઘણને ખૂબ નિરાંત હોય તેમ જણાયું.

ઘણો સમય ઊભા રહ્યા બાદ ધીમેથી અમારી વિપરીત દિશા તરફ તેણે મારગ પર રહીને જ ચાલવાનું શરૂ કરતાં બધા વાહન પણ હળવી ગતિએ ચુપચાપ સલામત અંતર રાખીને તેની પાછળ પાછળ આગળ વધ્યા. છબિઓ લીધા પછી દુરબીનથી તેને જોવાનું યાદ આવ્યું. મખમલ જેવી તેની ત્વચા, જાજલ્યમાન ચાલ, રજવાડી અદા, પણ અમારી પાસે વધુ સમય નહોતો. ગાડીઓ સમયસર બહાર દરવાજે ન પહોંચે તો તેમને ફરીથી અંદર જવા પરવાનગી ના મળે, પરંતુ વાઘણ ઝાડીઓમાં ન જતાં બિલકુલ નિરાંતથી રસ્તાની વચ્ચે રહીને જ ચાલી રહી હતી!

છેવટે ઘણા સમય પછી બધા ડ્રાઈવરોએ અંદોરઅંદર મસલત કર્યા બાદ પહેલી ગાડી ધીમે રહીને જરાક વધુ આગળ ગઈ. વાઘણને જાણે કે અત્યંત હળવે રહીને ઓવરટેક કરવાની કોશિશ કરી. સૌને એમ હતું કે આમ કરવાથી તે કાં તો આગળ નીકળી જશે અથવા ડાબે-જમણે વનરાજીમાં ચાલી જશે, પરંતુ અમારા આશ્ચર્ય અને આઘાત વચ્ચે જરાક જમણે ખસી, થોડો માર્ગ આપી અને રસ્તા પર ચાલતી રહી!! હવે પહેલા ડ્રાઈવરના અનુભવની કસોટી હતી. દરેક ગાડીમાં સરકારી ગાઈડ તો હતા જ છતાં સાવ ખુલ્લી ગાડીઓ સાથે બાળકો અને સામે વાઘણ, ત્વરિત નિર્ણય લેવાની ઘડી હતી. આગળના ચાલકે સમયસૂચકતા વાપરી વાઘણની સાથોસાથ રહી જાણે કશું જ ન બન્યું હોય તેમ હળવેથી વાઘણના ડાબે પડખે જીપને તેનાથી શક્ય એટલી દૂર રાખીને હંકારી મૂકી. વધુ પડતી ઝડપ પણ ન કરાય કારણકે વઘારે ઘોંઘાટ કે હિલચાલ થાય તો વાઘણ ઉત્તેજિત થાય અને હુમલો કરી બેશે. બધી જ ગાડીઓમાં સન્નાટો પથરાઈ ગયો. એકબીજાના શ્વાસો-શ્વાસ પણ સંભળાતા હતાં. જાણે કે વાઘણની અડોઅડ પસાર થતાં એમ લાગ્યું કે ડાબી તરફ ઊભેલા થોડાના માથા-ખભા ઝાળી-ઝાંખરા સાથે જરા ઘસાયા, પણ હેમખેમ તેઓ વાઘણને વટી ગયા! હવે બીજી ગાડીનો વારો હતો. તેવો પણ એ જ ઢબે સફળતાપૂર્વક આગળ વધી ગયા. અમારી જીપનો ડ્રાઈવર પણ એવી જ કુશળતાથી ઈંચે ઈંચ આગળ વધી રહ્યો હતો. આગળની ગાડી ગઈ એટલે આ ગાડી જશે જ એવી કોઈ ગેરંટી ન હોય. સૌથી નાના કિશોર-વિદ્યાર્થી મારી ગાડીમાં હતાં. જોવું અને અનુભવવું બંને તદ્દન ભિન્ન બાબતો છે. પહેલામાં કેવળ રોમાંચ છે; બીજામાં સાક્ષાત્ ભય ભારોભાર ભરેલો હોય છે. વાઘણ અતિશય અમારી નજીક આવતાં જ કેટલાક મને વળગી પડ્યા. માંડ પાંચ ફૂટ નજીકથી જોયેલ ઈશ્વરની એક અજાયબ રચના તે પણ પૂરતું તો સૌનું કાળજું કંપાવતી હતી. એક ક્ષણ માટે થયું કે વાઘણને અડી શકાય?

સૌ સલામત રહ્યા, પાછળની બન્ને ગાડીઓ પણ એ જ પ્રકારે સિફતપૂર્વક આવી ગઈ અને બધાએ નિરાંતનો શ્વાસ ખેંચ્યો. ત્યાં હાજર નાનીમોટી દરેક વ્યક્તિ માટે જીવનની યાદગાર અને સનસનીખેજ ઘટના હતી. છેવટે વાઘણ અને એના વનને આદરથી સલામ કરી અમે વિદાય લીધી અને આની તસ્વીર આંખોમાં કાયમ ને માટે અંકાઈ ગઈ હતી.

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ

કોરોના ની આ લડાઈ માં શું કરશો ?

સરકાર અને પોલીસ કે ડોક્ટર જે સલાહ સુચન આપે તેનું પાલન કરો...

ઘરે બેસી ને ફિલ્મ કે ફાલતું ટાઈમપાસ કરવા કરતા દેશને આ મહામારી માંથી કેવી રીતે બચાવી શકાય તે માટે ના ઉપાય શોધી સરકાર પાસે રજુઆત કરો.

સરકારે પગાર કાપવાની મનાઈ કરી તો તમને ઘરે રહેશો તો પણ પગાર મળશે તો એ પગારમાંથી બે દિવસ ના પગાર ના રૂપિયા તમારી આજુબાજુ રહેતા કારીગરો કે જેમને જરૂરિયાત છે એમને આપો. જેને દર મહિને પગાર નથી આવતો (ઉદાહરણ ફોટોગ્રાફર, સુથાર, કડિયા અને રોજ કમાઈને રોજ ખાવાવાળા તથા આ કેટેગરી માં આવે એવા તમામ લોકો)

ક્યાં કઈ સરકાર છે એ ભૂલી જાવ ફક્ત દેશ જ સૌથી મોટો છે, અને આપણે દેશ માટે શું કરી શકીએ એટલું જ વિચારો.

આપણા આજુબાજુનું પરિસર કે સોસાયટી માં સાફ સફાઈ રાખો. પોતાનો કચરો બાજુવાળા ના દરવાજે ના નાખો.

ખબરના હોય તો કોઈ પણ મેસેજ વોટ્સઅપ ફેસબુક પર ફોરવર્ડ ના કરો. પહેલા ચકાસો પછી આગળ વધો. અને આ મહામારી માં તમે શું કરી શકો છો એ વિચાર લોકો સામે મૂકો.

સાવધાન રહો, સલામત રહો, સ્વસ્થ રહો કોરોના વાયરસથી, ખોટી ઉતાવળ, ઉચાટ કે ચિંતા ન કરો. તમારું તમારા પરિવારનું અને આસપાસના લોકોનું ખાસ ધ્યાન રાખો.

અન્ય રજૂઆત આપની સેવામાં...

સર્વોત્તમ મહોત્સવ

બાલાસિનોર નો ફગવો

જુઓ, વાંચો પાના નં. ૧૫

કર્મ અને ધર્મ

ભાવિક ભદ્રેશ મોદી (મોટાબાલી)

દરેક વ્યક્તિ આ જીવનમાં કોઈ ને કોઈ કર્મ કરવા બંધાયેલો છે. આપણું રોજીંદુ કામ પણ એક પ્રકારનું કર્મ છે. જે ભગવાનની નિયતિથી થાય છે. પરંતુ આ કર્મ પાછળનો દરેકનો હેતુ જુદો જુદો હોય છે. જેમકે કોઈ પૈસા કમાય છે ફક્ત પોતાના માટે. જ્યારે કોઈ પૈસા કમાય છે પોતાના પરિવાર માટે, કોઈ કમાય છે પોતાની ઈચ્છાઓ પૂર્ણ કરવા અને કોઈ કમાય છે પરિવારની ઈચ્છાઓ પૂર્ણ કરવા. જ્યારે કોઈ મહાન વ્યક્તિ કમાય છે સમાજ સેવા કરવા. જ્યારે કોઈ ચોર-ડાકુ કમાય છે પોતાના મોજશોખ પૂરા કરવા.

શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને કીધું હતું, " તું કર્મ કર, ફળની ચિંતા ના કર."

પરંતુ જો આ જ કર્મ કરવા પાછળનું કારણ જાણી શકીએ તો તે કર્મને યોગ્ય કે અયોગ્યમાં વિભાજિત કરી શકીએ. અને ત્યારબાદ તેના ફળ વિશે વિચારી શકીએ.

જે કારણની આપણે શોધ કરીએ છીએ તે ધર્મ.

જો કોઈપણ કાર્ય/કર્મ કરતી વખતે આપણે ધર્મનું પાલન નહીં કરીએ તો આપણે જે ફળની આશા રાખીએ છીએ, તે કદાચ નહીં મળે. માણસ જેટલો પણ સામર્થ્યવાન હોય પણ જો એના કર્મ પાછળ ધર્મ નહીં હોય તો એ કર્મ વ્યર્થ છે. આનું સૌથી મોટું ઉદાહરણ આપણને મહાભારતમાંથી મળે છે. અંગરાજ કર્ણ સામર્થ્યવાન હતો. તે અર્જુનથી ઉતરતો નહતો. પરંતુ તે અધર્મના પક્ષમાં હતો, તેણે અધર્મી દુર્યોધનનો સાથ આપ્યો હતો. પરંતુ જો તેણે ધર્મને અપનાવ્યો હોત તો અર્જુન પણ તેને મારી ના શકત. અર્જુન અને કર્ણ બન્ને યોદ્ધા હતા, બન્ને સમકક્ષ સામર્થ્યવાન હતા. બન્ને વચ્ચે ફરક માત્ર એટલો કે એક ધર્મની સ્થાપના કરવા ઈચ્છતો હતો, જ્યારે બીજો અધર્મના પડછાયામાં પોતાના અસ્તિત્વને પાલતો હતો.

આજના જમાનામાં પણ દરેક ક્ષેત્રે આવા લોકો મળે છે. ઉદાહરણ તરીકે, કોઈ માણસે બીજા માણસનું ખૂન/કતલ કરી અને એને કોર્ટમાં સજા થઈ મૃત્યુ દંડની. હવે આમાં ખૂની અને ન્યાયધીશ બન્ને કોઈકનું ખૂન કતલ

કરવાના છે. પણ આ બન્ને કર્મ પાછળ એક બહું મોટો તફાવત છે. અને એ છે ધર્મનો તફાવત. ધર્મમાં એક માણસને બીજા માણસને કતલ કરવાનો અધિકાર નથી. પણ ન્યાયાધીશને ધર્મ એ કરવાનો અધિકાર આપે છે, જેથી આવો અધર્મ પાછો ના થાય.

આજની મોહમાયાવાળી દુનિયામાં માણસ ઘણીવાર જાણતા અજાણતા પોતાનો ફાયદો જોવા માટે અધર્મ કરી બેસે છે. અને જ્યારે એને જોઈતું ફળ મળે છે, ત્યારે એ હજી પ્રોત્સાહિત થઈને બીજા અધર્મ કરે છે. પણ એને ખબર નથી હોતી કે જે ફળ એ પ્રાપ્ત કરે છે તે તો તેના જુના કરેલા કર્મ છે, જે ધર્મના આધારે હતા. તેના કરેલા અધર્મી કર્મના ફળ તો એને ભોગવવાના બાકી છે. જે સમય રહેતા મળવાના જ છે.

એટલે જ કહેવાય છે કે,

" જો ફળની ચિંતા થતી હોય તો ધર્મથી કર્મ કરો."

"PRACTICE"

એક વખત ઇન્દ્રદેવ, ખેડૂતો ઉપર નારાજ થયા. અને એમણે એવું એવાન કર્યું કે આવતા ૧૨ વર્ષ સુધી વરસાદ નહીં થાય. અને ખેડૂતો અનાજ ઉત્પન્ન નહીં કરી શકે.

ખેડૂતોએ ઇન્દ્રદેવને ખૂબ વિનંતી કરી, ત્યારે આખરે તેમણે કહ્યું કે, 'વરસાદ ત્યારે જ થશે જ્યારે ભગવાન શિવ પોતાનું ડમરુ વગાડશે.' બધા ખેડૂતો ભગવાન શિવ પાસે પહોંચે એ પહેલા જ ઇન્દ્રદેવે પોતાની વાત મનાવી લીધી હતી. જેથી જ્યારે ખેડૂતો ભગવાન શિવ પાસે પહોંચ્યા, ત્યારે ભગવાન શિવે પણ એ જ કહ્યું કે, 'હવે ડમરુ ૧૨ વર્ષ પછી જ વાગશે.'

દરેક ખેડૂતો નિરાશ થઈ જતા રહ્યા. અને ૧૨ વર્ષ પતવાની રાહ જોતા તપસ્યા કરવા લાગ્યા. પણ એમાંથી એક ખેડૂતે દર વર્ષની જેમ ત્રણ વર્ષ સુધી ખેતી ચાલુ જ રાખી. જમીન ખેડતો, બીજ નાખતો, ખાતર નાખતો. આ જોઈ બીજા ખેડૂતો મજાક ઉડાવતા, કહેતા કે, 'બાર વર્ષ સુધી વરસાદ તો પડશે નહીં તો આ બધી મહેનત શું કામ કરે છે?'

આ સાંભળી ખેડૂત બોલ્યો, 'મને ખબર છે કે બાર વર્ષ સુધી પાક નહીં ઉગે. પણ હું દર વર્ષ ખેતી કરવાની practice કરું છું, જેથી હું બાર વર્ષ બાદ ખેતી કરતા ભૂલી ન જાઉં.'

ખેડૂતની આ વાત સાંભળીને માતા પાર્વતીએ ભગવાન શંકરને પૂછ્યું કે બાર વર્ષ પછી તમે ડમરુ વગાડતાં ભૂલી તો નહીં જાઓને? ત્યારે ભગવાન શંકરે ઉત્સાહવશ પોતાની ડમરુ વગાડવાની કળાને ચકાસવા, ડમરુ વગાડ્યું. અને ડમરુનો અવાજ થતાં જ વરસાદ વરસવા લાગ્યો. જેવી વર્ષા થવા લાગી, પેલા ખેડૂતે કરેલી વાવણીને પાણી મળ્યું. અને એનો પાક તૈયાર થવા લાગ્યો. જ્યારે બીજા ખેડૂતોને કશું પણ હાથ ના લાગ્યું.

અત્યારે આપણે પણ lockdown માં ફસાયેલા છીએ. આપણે પણ નિરાશ ના થઈને, પોતાને જે કામ આવડતું હોય અને જેટલા Resources હોય તેના થકી આપણે આપણી Skill ને Sharp કરવી જોઈએ. જેથી જ્યારે lockdown ખૂલે ત્યારે આપણે આપણી Practice થી આપણું કામ સરસ રીતે પાછું શરૂ કરી શકીએ.

એટલા માટે જ કહેવાય છે,

' PRACTICE MAKES A MAN PERFECT'

ભાવિક ભદ્રેશ મોદી (મોટાબાલી)

નાળિયેર પાણી

હંમેશા તાજુ નાળિયેર પાણી પીવું જોઈએ. જો આપણે આ નાળિયેર પાણી માં અર્ધા લીંબુ નો રસ ઉમેરીએ તો આ નાળિયેર પાણી માં રહેલું વિટામીન 'સી' દસ ઘણું વધી જાય છે. થોડા દિવસ રોજ એક નાળિયેર પાણી, લીંબુ ના રસ વાળુ પીવું હિતકારક છે. (નોંધ:- કિડની ના દર્દી એ ડોક્ટર ની સલાહ વગર ન પીવું જોઈએ.)

બંધન સ્વનિર્મિત તેથી મુક્તિ સરળ

પ્રશાંત પરીખ (સંકલન)

(ગતાંકથી ચાલુ)

આપણામાંથી કેટલા લોકો પાછા ઘરે પહોંચીશુ એ કહેવું મુશ્કેલ છે. જંજીરો આપણી જ બનાવેલી છે. આપણાથી તે કમજોર છે. તેમાં કમજોર કડીઓ છે. જંજીરમાં કડીનો ભાગ નબળો હોય છે, કારણ કે જે જગ્યાએ આપણે તેને એકબીજાની સાથે જોડીએ છીએ ત્યાંથી તે તોડી શકાય છે. પરસ્પર છૂટી પાડી શકાય છે. તેને તોડીને આપણે પાછા ઘરે પહોંચી શકીએ છીએ. પરંતુ આપણે તો હજી બંધનમાં જ છીએ, કારણકે આપણે જંજીરો તરફ ધ્યાન નથી આપ્યું કે તે કોણે બનાવી છે અને તેથી બીજાને દોષ દઈએ છીએ કે આ જંજીરો કોઈ બીજાએ આપણને પહેરાવી છે. એવી જંજીરોમાંથી મુક્ત થવું શક્ય ન પણ હોય કે જે બીજાએ બનાવેલી અને પહેરાવેલી હોય; પણ અહીં તો આશ્ચર્યની વાત એ છે કે તમારી જંજીર તમે જ બનાવી છે અને તમે જ તમારી જાતને એ પહેરાવી છે અને તેથીજ, તમે તેને તોડી શકો છો અને સાંજે ઘરે પાછા પહોંચી શકો એમ છો. કારાગૃહમાં તો કોઈ બીજું આપણને બંધનમાં નાંખે છે, પરંતુ જે કારાગૃહની આપણે વાત કરી રહ્યા છીએ તેમાં કોઈ બીજું આપણને બંધનમાં નથી નાખતું, તમે જ તમારી જાતને બંધનમાં નાંખો છો. તેથી બંધન તોડવું સરળ પણ છે અને કઠિન પણ છે: (૧) સરળ છે કારણકે તમે જ તમારી જાતને આ સ્થિતિમાં મૂકી છે તેથી જ્યારે પણ તમે આ નિર્ણય કરો, તમે એને તોડી શકો છો. જો બીજા કોઈએ તમને બાંધ્યા હોત તો મુક્ત થવાની આકાંક્ષા પર્યાપ્ત ન થાત, ઘણી મહેનત કરવી પડત. પણ તમે જ તમારી જાતને આ સ્થિતિમાં મૂકી છે તેથી મુક્ત થવાની આકાંક્ષા જ પર્યાપ્ત છે.

(૨) કઠિન છે કારણ કે જ્યારે તમે જ તમારી જાતને બંધનમાં નાંખી છે તો જરૂર એ બંધનમાં તમને રસ પ્રાપ્ત થતો હશે, નહીં તો બંધનમાં કેમ નાખત? કોઈ બીજો બાંધતો હોત તો તમને રસ ન મળતો હોત પણ તમે જ આ કાર્ય કરો છો, તો જરૂર કંઈ રસ, કોઈ લાભ તમને

વાગતો હશે. બંધન પ્રીતીકર સમજીને જ તમે બંધાયા હશો. તેથી એ તોડવું મુશ્કેલ છે.

બંધન સ્વનિર્મિત તેથી મુક્તિ કઠિન

ભલે એ રસપ્રદ નહીં હોય, લાભપ્રદ નહીં હોય પણ કંઈક તો એમાં ભાસતું જ હશે તેથી જ એ કરવામાં તમે ઉત્સાહી થયા છો. પોતે જ પોતાને બંધનમાં નાંખ્યા છે તો જરૂર બંધનમાં કોઈ રસ હશે. ભલે વસ્તુતઃ ન હોય, માત્ર ભ્રમ ભાસતું હોય પણ ભાસે તો છે જ - ભલે સ્વપ્નવત્, ભલે મૃગજળ જેવું! જેમ મરુસ્થળમા મૃગજળ દેખાય છે ત્યાં વસ્તુતઃ કોઈ જળ નથી પણ તરસ્યાને તો એ દેખાય જ છે. અને તેથી જ તેને દોડવામાં, ત્યાં સુધી પહોંચવામાં અવશ્ય રસ પડે છે; તેમ જીવ જો સ્વયં પોતાને બંધનમાં નાંખે છે તો સ્વયં એમાં તેને કાંઈ રસ, લાભ લાગે છે, પછી ભલે તે ભ્રાંતિ હોય છે. અને તેથી બંધન તોડવું મુશ્કેલ પડે છે.

આ દોડ વ્યર્થ છે છતાં એમાં કાંઈક ભાસે છે તેથી જીવ દોડે છે. આ આખી દોડ સુખદુઃખની આજુબાજુ છે. તેથી દુઃખના તત્વની ભીતર પ્રવેશ કરવો જરૂરી છે. બંધનનું કારણ સમજતી વખતે સુખદુઃખની આ સંભાવનાની વિચારણા આવશ્યક બને છે.

શરીરની વયમાં ઘેરાયેલું આ શૂન્ય, શરીરથી ઘેરાયેલું આપણું અસ્તિત્વ..... એના સુધી પહોંચવા માટે સુખદુઃખને સમજી લેવું અત્યંત જરૂરી છે, કારણકે આપણે સુખદુઃખના કારણે જ બંધાયેલા છીએ. શરીર બાંધતું નથી, શરીર બાંધી શકતું નથી પરંતુ શરીરથી સુખ મળી શકે છે એ ધારણા બાંધે છે. તેથી સુખદુઃખની ધારણાઓ સંબંધી જરા સૂક્ષ્મતાથી વિચારવું જોઈએ અને યથાર્થ અભ્યાસ કરી બંધનથી મુક્ત થવું જોઈએ.

સુખદુઃખ વિપરીત નથી

સુખ શું છે? દુઃખ શું છે? ઉપર ઉપરથી જોતા લાગે કે બન્ને એકબીજાથી વિપરીત છે- બિલકુલ જુદા, શત્રુ સમાન! પરંતુ વાસ્તવમાં એવું નથી. સુખ અને દુઃખ એક જ સિક્કાના બે પડખાં છે અને તેથી મજાની ઘટના ઘટે છે. સિક્કો હાથમાં ફરે છે અને બીજું પડખું પ્રગટ થાય છે.

પરંતુ આપણને ખ્યાલ નથી આવતો કે જેને આપણે આજે સુખ કહીએ છીએ તે કાલે દુઃખ થઈ જાય છે. અને જેને આપણે આજે દુઃખ કહીએ છીએ તે કાલે સુખ થઈ જાય છે.

સુખદુઃખના સંબંધમાં પહેલી વાત એ સમજી લેવી જરૂરી છે કે તે બન્ને વિપરીત નથી. તે એકબીજામાં રૂપાંતરિત થતાં રહે છે - લહેરોની જેમ, ક્યારેક આ કિનારે તો ક્યારેક બીજા કિનારે. આપણે આપણા સુખોને દુઃખમાં પરિવર્તિત થતાં જોયા છે પરંતુ એ જોઈને પણ આપણે કોઈ નિર્ણય ન કર્યો, કોઈ સંકલ્પ ન કર્યો. આપણે કોઈ નિર્ણય કરવા માટે મનને અવસર દેતા જ નથી. એક સુખ દુઃખ બની જાય છે, ત્યારે આપણે તત્કાળ બીજા સુખની શોધમાં લાગી જઈએ છીએ. આપણે ત્યારે અટકતા નથી, અટકીને એવો વિચાર કરતા નથી કે ગઈ કાલે જેને સુખ જાણ્યું હતું તે આજે દુઃખ થઈ ગયું તો એવું તો નહીં હોય ને કે આપણે જેને જેને સુખ જાણ્યું છે તે તે દુઃખ બની જશે? મન તો કહે છે કે કોઈ ભૂલ થઈ ગઈ હશે તેથી આમ થયું- સુખ દુઃખમાં પલટાઈ ગયું.

તે અવશ્ય પલટાશે

અને તેથી જેને તમે મોટું સુખ માનો છો તે જ્યારે બદલાય છે ત્યારે તે મોટું દુઃખ બની જાય છે. જેને તમે નાનું સુખ માનો છો તે બદલાય ત્યારે નાનું દુઃખ બને છે. ઉદાહરણ તરીકે - બે પ્રકારના વિવાહ(લગ્ન) હોય છે. આયોજિત વિવાહ અને પ્રેમ વિવાહ. આયોજિત વિવાહમાં સુખની અપેક્ષા ખૂબ નથી હોતી તેથી તે જ્યારે પલટાય છે ત્યારે એટલું દુઃખ પણ હોતું નથી. પ્રેમ વિવાહ માં સુખની આશા ખૂબ હોય છે તેથી તે જ્યારે પલટાય છે ત્યારે મોટું દુઃખ પ્રાપ્ત થાય છે. પશ્ચિમના દેશના લોકોએ વિચાર્યું કે વિવાહની સ્વતંત્રતા આપવાથી - પ્રેમ વિવાહની પ્રથા અપનાવવાથી દેશ બહું સુખી થશે. પરંતુ તેઓ ભૂલી ગયા કે જ્યારે તે પરિવર્તિત થશે ત્યારે દુઃખ પણ તે મોટું જ લાવશે. અનુપાત(propotion) સદા બરાબર હોય. સુખની અપેક્ષા વધારે હશે તો જ્યારે તે રૂપાંતરિત થશે ત્યારે એટલી જ માત્રામાં દુઃખ પણ મળશે.

કાંદા - લસણ - હળદર

આ ત્રણ કુદરતી સુપર ફૂડસ આપણા શરીર માં ધર કરી ગયેલા ખરાબ બેક્ટેરીયા ને મારી હટાવવાનું કાર્ય કરે છે.

પરસાદીયા ભગત

નિખિલ પરીખ

મારું બચપણ કલ્યાણ બિલ્ડીંગ ની ચાલીમાં વીત્યું હતું. કદાચ મારા વ્યક્તિત્વનો પાયો આ ચાલીમાં જ નખાયો, હું માનું છું કે ચાલી મા માણસનું જે ઘડતર થાય છે એ ઘડતર એને દુનિયાના કોઈપણ સંજોગોમાં જીવવા માટે તૈયાર કરે છે. આ ચાલીની એક સુંદર યાદ એટલે રોજ સવારે કેલાશ માસી અને નાથી માસીને ત્યાંનો પ્રસાદ, હું અને મારો ભાઈ 'પરસાદીયા ભગત' તરીકે જાતને ઓળખાવતા, રોજ દડીયો ભરીને આ બંનેને ત્યાંથી ભગવાનને ધરાવેલો પ્રસાદ લઈ આવતા. ના જઈએ તો પ્રસાદ પણ ગુમાવતા અને બંને માસીની ફરિયાદ પણ સાંભળતા એટલે પ્રસાદ લેવા જવાનો અમારો નિત્યક્રમ બની ગયો. ત્યારે એ પ્રસાદ મીઠાઈ સમજીને ખાધો હતો પરંતુ આજની મોંઘામાં મોંઘી મીઠાઈમાં પણ એ સ્વાદ નથી આવતો. એક બીજો સ્વાદ યાદ રહી ગયો છે એ બાલાસિનોરના મારા ફોઈઓના દાળ પનો નો સ્વાદ, મોટા થયા બાદ પણ ઘણીવાર એ દાળ પનો ક્યાંકથી મળી જાય છે, પણ એના સ્વાદની તુલના પેલા દાઢમાં રહી ગયેલા સ્વાદની તુલનામાં નથી આવતો. ધાર્મિક સ્થળોએ અને મંદિરોમાં અવારનવાર જવાનું થાય છે. પરંતુ ત્યાંનો વેચાતો પ્રસાદ હું લેતો નથી. ક્યારેક પેલા દિવાર ના ડાયલોગ જેવું મનમાં વિચારી ખાઈ લઉં છું. "માં પ્રસાદ સમજ કે દે રહી હૈ, તું મીઠાઈ સમજ કે ખાવે" ના જેવું, ક્યારેક સામેવાળાના માન ખાતર પણ તીર્થ ધર્મોનો પ્રસાદ ખાઈ લઉં છું. મારું મન હંમેશા પૂછે કે પ્રસાદ બાબતમાં આવું કેમ થતું હશે. હમણાં કરોના વાયરસ ના લીધે કમ્પલસરી ઘરે બેસવાનો વારો આવ્યો અને આ બાબતમાં વિચારવાનો મોકો મળ્યો. હવે વિચાર્યા પછી સમજાય છે કે એ પેલા પ્રસાદનો સ્વાદ નહોતો પરંતુ એમાં રેડાયેલા પ્રેમનો સ્વાદ હતો. એ પ્રસાદ વૃદ્ધાઓ દ્વારા એમના ઠાકોરજી માટે પ્રેમથી, શ્રદ્ધાથી, ભક્તિભાવથી બનાવવામાં આવેલો. મારા લાલાને શુ ભાવશે, એ કેવા સ્વાદથી ખુશ થશે? એવા પવિત્ર ભાવથી બનાવવામાં આવેલો.

આ જ બાબત આપણા રોજના ખાવાની બાબતે પણ લાગુ પડે છે આજે પણ દુનિયાનું સૌથી સ્વાદિષ્ટ અને મનને તૃપ્ત કરતું ખાવાનું એટલે "માકે હાથ કા ખાના". વિશ્વની શ્રેષ્ઠ હોટલોમાં, ધાબામાં કે ફાઇન ડાઇન રેસ્ટોરન્ટ માં આપણે ખાઈએ, ખૂબ જ સ્વાદિષ્ટ ભોજન કરીએ પણ થોડા દિવસમાં ઘરનું ખાવાનું યાદ આવી જાય છે. માએ કે પત્નીએ બનાવેલું ખાવાનું જે સંતોષ આપે છે એ સંતોષ બહારના કે રસોઈયા એ બનાવેલ રસોઈમાં નથી આવતો.

માં કે પત્ની ખાવાના માં પોતાના પોઝિટિવ વિચારો, પ્રેમ અને મમતા નાખતા હોય છે મારા પુત્રને કે મારા પતિને ખુશ કરે, એને ભાવતા ભોજન જમાડુ, જેનાથી એ નું સ્વાસ્થ્ય સારું રહે એ ભાવના સતત રસોઈ બનાવતી વખતે તેઓના મનમાં હોય છે અને એટલે જ "અન્ન તેવો ઓડકાર" કહેવત પડી હશે. બાહરના હોટલવાળાઓ અને મહારાજો રસોઈ બનાવતી વખતે "મને આમાંથી પૈસા મળશે" એવા વિચારો કરે છે, એના જીવનના પ્રોબ્લેમ, વિશાદ, વિવાદની અસરો એ ખાવામાં પડે છે, એને કારણે જ આજે બહારનું ખાવાનું વધ્યું હોવાથી માણસોના મનમાં પ્રેમ કરતાં પૈસા વધુ મહત્વના બન્યા છે. ઘરની સ્ત્રીઓના મનમાં આપવાની ભાવના હોય છે કંઈક લેવાની નહીં એટલે જ કદાચ પહેલાના જમાનામાં લોકો બીજાને ભોજન આપીને ખુશ હતા, પછી એ ગાય કૂતરા જેવા પ્રાણીઓ હોય કે આંગણે આવેલ સાધુ કે ભિખારી.

આવું ઘરનું ખાવાનું જ્યારે પ્રાર્થના કરીને ભગવાનને સમર્પણ કરીને ખાઈએ ત્યારે એ પ્રસાદ બની જાય છે. મારું માનવું છે કે ધાર્મિક સ્થળોએ બનાવેલ ખાવાના ને નહીં પણ ધાર્મિક ભાવનાથી બનાવેલ અન્ન ને પ્રસાદ કહેવાતો હશે. એ ઘરમાં ભક્તિપૂર્વક કરેલ સત્યનારાયણની કથા નો શીરો કે પંજાબીઓ ના લંગર નું ખાવાનું મને વધુ સ્વાદિષ્ટ લાગે છે. હજી પણ કેટલાંક વૈષ્ણવોએ ભક્તિભાવથી બનાવેલા અને ધરાવેલા પ્રસાદનો સ્વાદ તીર્થધામો માં વેચાતા લીધેલા પ્રસાદમાં નથી હોતો. પુત્ર તરીકે માના હાથ ના ખાવાના માં અને મોટા થઈને જો પુત્રીના પિતા થઈએ તો પુત્રીના હાથની પહેલી વાનગી ખાવામાં જે આનંદ આવે છે એની તોલે દુનિયાની કોઈ વાનગી ન આવે. આવી વાનગીઓ જ સાચો પ્રસાદ બને છે એવું આજે સમજાય છે.

કોળા ના બી (Pumpkin seeds)

ત્રણ-ચાર ચમચી જેટલા કોળાના બી ખાવાથી તેમાં રહેલા ભરપૂર મેગ્નેશ્યમ, ઝીંક તથા ચરબી નો લાભ આપણા શરીર ને મળે છે, જે આપણી રોગપ્રતિકાર શક્તિ માં ખૂબ વધારો કરે છે.

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ
ગત વર્ષ (૨૦૧૯-૨૦૨૦) ની પ્રવૃત્તિઓની યાદગાર
સચિત્ર ગલક

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ
ગત વર્ષ (૨૦૧૯-૨૦૨૦) ની પ્રવૃત્તિઓની યાદગાર
સચિત્ર ઝલક

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ
ગત વર્ષ (૨૦૧૯-૨૦૨૦) ની પ્રવૃત્તિઓની યાદગાર
સચિત્ર ઝલક

કોરોનામાં ચપટી સૂંઠ

કચ્છનાં in હોમ કોરન્ટાઈન માધાપરમાં કોરોના સામે ૧૫૦૦ લોકો પર સૂંઠનો પ્રયોગ જામનગર આયુર્વેદ યુનિવર્સિટીના પૂર્વ પ્રિન્સીપાલ ડો.હિતેશ જાનીએ કોરોના સામે બચવા રક્ષા યાવી આપી.

ફક્ત એક ચપટી સૂંઠથી કોરોનાને હટાવો.

માધાપરમાં સૂંઠના પ્રયોગ પછી છેલ્લા 4 દિવસથી કોઈ શંકાસ્પદ કેસ નથી. રાજકોટના હોટસ્પોટ જંગલેશ્વરમાં અકિલા દ્વારા પણ એન.જી.ઓ. મારફત આ પ્રયોગ યાલુ કરવાની વિચારણા.

જ્યાંથી કોરોના પ્રવેશ કરે છે તે નાક વાટે સૂંઠનો પાવડર સુંઘવાથી અને ગળામાં જીભ પર બે ટાઈમ એક ચમચી સૂંઠનો પાવડર મૂકવાથી કોરોનાના ઈન્ફેક્શન સામે જબ્બર રક્ષણ મળે છે.

વિશ્વભરમાં કોરોનાએ લાખો લોકોના જીવ લઈ હાહાકાર મચાવ્યો છે. વિશ્વના દેશો કોરોનાની દવા શોધવામાં વ્યસ્ત છે. તે વચ્ચે નિષ્ણાતો ભારતની પ્રાચીન આયુર્વેદીક ઉપચારથી મહામારીને નાથવા પ્રયાસો કરી રહ્યા છે. ડો. હિતેશ જાનીનો સંપર્ક સાધતા તેઓએ જણાવ્યું હતું કે કચ્છના માધાપરમાં મોટા ભાગના લોકો એનઆરઆઈ સાથે સંકળાયેલા છે. તે ગામમાં કોરોનાના ૪ પોઝીટીવ કેસ જાહેર થયા હતા, જે પૈકી એક દર્દીનું મોત થતા આખું ગામ હોમ કોરન્ટાઈન કરી દેવામાં આવ્યું છે. દોઢ લાખની વસ્તીનાં ગામના બે વિસ્તારોમાં તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખ હિતેશ ખંડોલના સહયોગથી મુખ્ય કાર્યકર્તા અરવિંદભાઈ ઠક્કર અને અરુણભાઈ ચૌહાણ છેલ્લા ૫ દિવસથી કોરોના સામે

બચવા સૂંઠના પાવડરનું વિતરણ કરી રહ્યા છે અને આ સૂંઠના પાવડરનો કેવી રીતે ઉપયોગ કરાય તે અંગે ઘરે ઘરે ફરી માર્ગદર્શન આપી રહ્યા છે. સૂંઠના પ્રયોગને સફળતા મળી છે અને છેલ્લા પાંચ દિવસથી માધાપર ગામમાં એક પણ શંકાસ્પદ કેસ જોવા મળ્યો નથી. ડો.જાનીએ જણાવ્યું હતું કે ફક્ત ૧ ગ્રામ સૂંઠ પાવડર દિવસમાં બે વાર જીભ પર મૂકવાનો છે. થોડી વારમાં તે લાળ સાથે ભળી સમગ્ર મુખ અને કંઠ સુધી ફેલાયેલી લસીકાગ્રંથી દ્વારા પોતાના પ્રભાવથી આખું ગળું શુદ્ધ કરી નાખશે. ૫ મીનીટ મોઢામાં એને ભરી રાખી બાદમાં ગળામાં ઉતારી જવાની છે. આ સૂંઠનો રસ પાચનમાં પણ મદદ કરે છે, જેથી નવો કાયો કફ બનતો જ નથી અને ઈન્ફેક્શનથી બચી શકાય છે. તેમજ ફક્ત મગના દાણા જેટલો સૂંઠનો પાવડર લઈ દિવસમાં એક વખત નાક વાટે સુંઘવાનો છે. સૂંઠના ઉષ્ણ અને તિક્ષ્ણ એવા બે વિશિષ્ટ ગુણના કારણે નાસીકાની મેન્બ્રેન દ્વારા તેનું અનુશોષણ થઈ સાયનસ અને શ્રુઘાટક મર્મ સુધી પહોંચીને ત્યાંથી ચોટેલા કફને પીગળાવી બહાર કાઢે છે તથા ફેફસાને પણ સાફ કરે છે. જેથી ઈન્ફેક્શન અંદર પ્રવેશતું અટકે છે. નોંધનીય છે કે કોરોના વાયરસનો નાક કે મોઢા દ્વારા પ્રવેશ થતા શ્વાસ નળી અને પછી ફેફસાના અને ગળાના કોષોને દૂષિત કરે છે. જેથી ફેફસા પાસેની લસીકા લીક થાય છે અને શ્વાસ લેવામાં તકલીફ પડ્યા બાદ શ્વાસન તંત્ર અવરોધાતા માણસ મૃત્યુ પામે છે.

જ્યાંથી કોરોના પ્રવેશે છે તે નાક વાટે સૂંઠનો પાવડર સુંઘવાથી અને ગળામાં જીભ પર બે ટાઈમ એક ચપટીક સૂંઠનો પાવડર મૂકવાથી કોરોનાના ઈન્ફેક્શન સામે જબ્બર રક્ષણ મળે છે.

પાણી

રોજ ઓછા માં ઓછું ૨ લિટર પાણી પીવું જોઈએ. પાણી આપણા શરીર માં રહેલા ઝેરી તત્ત્વો ને બહાર ફેંકી દે છે. અને શરીરના જરૂરી રસો નું પ્રમાણ જાળવી રાખે છે.

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ

અત્યંત ખેદ સાથે જણાવવાનું કે કોરોના મહામારીની આ ભયંકર પરિસ્થિતિમાં સંઘ દ્વારા વર્ષો વર્ષથી ચાલતી નિયમિત પ્રવૃત્તિઓમાં નીચે મુજબની પ્રવૃત્તિઓ હાથ ધરી શકાઈ નથી. લોકડાઉનના આ વસમા કાળમાં સમાજને મદદરૂપ થવાના અમારા કાર્યમાં મોટો વિક્ષેપ પડ્યો છે.

તમારી જાણ માટે અમારી નીચે જણાવેલ પ્રવૃત્તિની ખાસ નોંધ લેશો.

શ્રી બાલાસિનોર નવયુવક સંઘ સંચાલિત

શ્રી રસિકલાલ ચંદુલાલ પરીખ (સરકાર) સૌજન્ય શ્રી રજનીકાંત મણીલાલ શાહ (નગરશેઠ) નોટબુક રાહત યોજના

શ્રી મનોજભાઈ / શ્રી અમરીષભાઈ (કચેરીઆ)

કન્સેશનલ રેટ નોટબુક યોજના

ઉપર્યુક્ત બંને યોજના માટે ના જાહેર ટેન્ડર આ લોકડાઉન પિરીયડમાં મંગાવી શકાયા નથી. આ કારણથી વિદ્યાર્થીઓ માટેની નોટબુકો છપાવી તૈયાર કરી શકાઈ નથી.

આપણી ભારત તેમજ મહારાષ્ટ્ર સરકારના આદેશ મુજબ લોકડાઉન પિરીયડ પૂરો થાય ત્યારે જાણ થશે કે ઉપર મુજબના કાર્યો ક્યારે હાથ ધરી શકાશે. સરકાર તરફથી લીલી ઝંડી મળતા, તક મળતાં અમે અમારા કાર્ય પૂરા કરીશું. અને વહેલા માં વહેલી તકે જ્યોતિપુંજ દ્વારા તમને જાણ કરીશું.

મંત્રી:- ભાવેશ મોદી.

સંયોજક:- દર્શન પરીખ

સત્ સિત્ આનંદ સ્વરૂપ બાલાસિનોરનો ફગવો

ધન્ય છે બાલાસિનોર !

ધન્ય છે બાલાસિનોર વાસીઓ !

ધન્ય છે બાલાસિનોરવાસીઓ દ્વારા બાલાસિનોર માં ઉજવાતો ફગવો.

ફગવો એટલે બાલાસિનોરવાસીઓનો આત્મા, અંતરનો આનંદ. સમગ્રયતા હર્ષ, ઉલ્લાસ, આનંદ, પ્રમોદ, પ્રેમ અને ઉત્સવની રસલ્હાણ. જેનું બીજ અને ઉદ્ગમસ્થાન બાલાસિનોરની ધરતી છે તે ધરા ને મારા શત શત પ્રણામ. જે ઉત્સવમાં ઠાકોરજીની નિત્ય લીલા હોય, ખેલ હોય, હજરાહજૂર પ્રેમાનંદ હોય ત્યાં ઘરે ઘરે થી ઠેર ઠેર થી વૈષ્ણવો તેમાં સામેલ થઈ લ્હાવો લેતા જ હોય છે. ઠાકોરજીના રસિયા ગાવાનો, ગવડાવવાનો સર્વોત્તમ મનોરથ એટલે બાલાસિનોરની ધીંગી ધરા પર ઉજવાતો ફગવો.

અખિલ વિલાસી ઈશ્વર તારી અકળિત માયા,
સ્વયંપ્રકાશિત તું સૂરજ ને અમે છીએ પડછાયા,
તું છે કોઈ વિરાટ હિમાલય
અમે અલકમલક ના ઝરણાં
તારી પૃથ્વી માંથી પ્રકટયાં
અમે લીલાછમ તરણાં.

એક શુક્રવંતી રાત્રીએ શ્રી મણિલાલ છોટાલાલ શાહ (બે આની) ને સ્વપ્નમાં ઠાકોરજીના દર્શન થયા. ઠાકોરજીએ ઈચ્છા પ્રગટ કરી કે રસિયાની વિરાસત સમગ્ર પ્રસરે, અધિક વૈષ્ણવોને હોળી ખેલવાનો લાભ મળે એ હેતુ થી હોળી નો ઉત્સવ મોટે પાયે ઉજવાય. શ્રી મણિલાલ શાહે પોતાના મિત્રવર્તુળમાં સ્વપ્નની વાત કરી. મિત્રોએ તેમની આ વાત ને વધાવી લીધી અને આજથી લગભગ ૧૦૦ વર્ષ પહેલાં

આપણા બાલાસિનોર માં ફગવાના શ્રી ગણેશ થયા. ફગવા નું આકર્ષણ ૧૦૦ વર્ષ પછી પણ બેનમૂન રહ્યું છે, તેવું જ ૧૦૦ વર્ષ પછી પણ રહેશે જેનો આપણને વિશ્વાસ છે.

આ ફગવાના પાયાના પથ્થર કોણ કોણ છે તે પરમ ભગવદીય, વંદનીય વડીલો ને ઓળખવા રહ્યા. પ્રત્યેક વર્ષ ફગણ સુદ-૯ ના ફગવાના દરેક ઉત્સવ પર શ્રી ઠાકોરજીને પાલખી દ્વારા સૌ વૈષ્ણવો નિજ મંદિરેથી ફગવે વાજતેગાજતે ધામધૂમથી પધરાવે છે. શ્રી ઠાકોરજીને કુંજમાં પધરાવવામાં આવે છે. ફગવાના મનોરથી એવા દસ કુટુંબને પ્રત્યેક વર્ષે તેમના ક્રમ પ્રમાણે લાભ આપવામાં આવે છે.

કૃતાર્થ મનોરથીશ્રીઓ :-

- (૧) પ. ભ. શ્રી શાહ મણીલાલ છોટાલાલ (બે આની)
- (૨) શ્રી ધારીઆ રમણલાલ યુનીલાલ (શહેરાવાળા)
- (૩) શ્રી દેસાઈ ચીમનલાલ છોટાલાલ (ગાંડાદેસાઈ)
- (૪) શ્રી દોશી પૂનમચંદ સાંકરલાલ
- (૫) શ્રી શાહ મણીલાલ મગનલાલ (જાટ)
- (૬) શ્રી પરીખ ચીમનલાલ જેઠાલાલ
- (૭) દોશી રમણલાલ છોટાલાલ
- (૮) પરીખ ચીમનલાલ મગનલાલ (બખલી)
- (૯) શ્રી શાહ સાંકરલાલ અમૃતલાલ (એફણી)
- (૧૦) શ્રી શાહ લલ્લુભાઈ અમૃતલાલ (એફણી)

સવંત ૨૦૨૦ ના ફગવાના મનોરથી એટલે પ. ભ. શ્રી શાહ મણીલાલ છોટાલાલ (બે આની) તથા તેમનો સમગ્ર પરિવાર. આ ફગવાને ઉપર્યુકત ક્રમાનુસાર પ્રમાણે છેલ્લો ફગવો ગણવામાં આવ્યો. આ છેલ્લો ફગવો એટલે શું? અત્યાર સુધી ક્રમબધ્ધ ફગવાના આયોજન થતા રહ્યા, પરંતુ સમગ્ર સમાજ માં ઘણા વૈષ્ણવોને આ શુભ અવસર નો વાલ લેવો હતો. તેથી હવેથી દર વર્ષે ફગવાના નવા મનોરથી સમાજની માન્યતા મુજબ મળતા રહેશે.

સવંત ૨૦૧૯ ના વર્ષ થી જ ફગવાના પડધમ વાગવાના શરૂ થઈ ગયા હતા. જ્યોતિપુંજ માં જાહેરાતો અપાતી રહી, "શ્રી બાલાસિનોર ગોકુલનાથજી મંદિર, બાલાસિનોર, શ્રી ફગવા ઉત્સવ". લોકોના સ્મૃતિપટ પર ફગવાના વાર, તારીખ નોંધાતા ગયા. બુધવાર, તા. ૪-૩-૨૦૨૦ એટલે બાલાસિનોરનો ફગવો. આ ઉત્સવના મનોરથી એટલે સ્વ. મણીબેન મણીલાલ શાહ નો પરિવાર. આ પરિવાર ના સ્તંભરૂપી મનોરથી એટલે શ્રી પ્રવીણચંદ્ર મણીલાલ શાહ, શ્રી રાજુભાઈ મણીલાલ શાહ, શ્રી વિજયભાઈ મણીલાલ શાહ (કનુભાઈ), સ્વ. શોભનાબેન પ્રવીણચંદ્ર મોદી.

શ્રી બાલાસિનોર દશાનીમા તથા મુંબઈમાં રહેતા સર્વે દશાનીમા વૈષ્ણવો જોગ ઉત્સવો નો ઉત્સવ એટલે ફગવા ઉત્સવ. જેમ જેમ તારીખ નજીક આવતી ગઈ તેમ તેમ કાર્યક્રમો ની ગોઠવણ અને તેને અનુસાર તડામાર તૈયારીઓ ની શરૂઆત થતી ગઈ.

કાર્યક્રમ ની રૂપરેખા પ્રમાણે પ્રથમ કાર્યક્રમ રવિવાર, તા. ૧-૩-૨૦૨૦ ને દિવસે પાર્ટી પ્લોટ માં નક્કી થયો. રાત્રે ૮-૩૦ કલાકે ઓર્કેસ્ટ્રા તથા દાંડીચારાસ નું આયોજન થયું. બીજો કાર્યક્રમ સોમવાર, તા. ૨-૩-૨૦૨૦ નો નક્કી થયો પાર્ટી પ્લોટ પર રાત્રે ૮-૩૦ કલાકે નૃત્ય નાટિકા "ફૂપા શ્રી યમુના મહારાણી" યોજવાનું નક્કી કર્યું. આસ્થાની અલૌકિક ગાથા નાટ્ય સ્વરૂપે ભજવવાનું નક્કી થયું. ત્રીજો કાર્યક્રમ મંગળવાર, તા. ૩-૩-૨૦૨૦ ને દિવસે પાર્ટી પ્લોટ માં નક્કી થયો. મનોરથી ના નિવાસ સ્થાન, મણિ ભુવન - હોળી ચકલા ખાતે બપોરે ૩.૦૦ કલાકે સમાજ બેસસે અને સાંજે ૫ થી રાત્રે ૯ કલાક દરમ્યાન પાર્ટી પ્લોટ ખાતે રસિયા અને ભજન સંધ્યા નું આયોજન કરવાનું નક્કી કર્યું. સમગ્ર માહિતી જ્યોતિપુંજ માં જાહેરાત દ્વારા સમાજ સમક્ષ રજૂ થતી ગઈ. બુધવાર, તા. ૪-૩-૨૦૨૦ ફગવા મહોત્સવ સવારે ૯.૩૦ કલાકે ગોકુલનાથજીના મંદિરેથી શોભાયાત્રા ફગવે પધારશે અને ઠાકોરજીના ખેલના દર્શન અને રસિયા ગવાશે. રંગેચંગે લોકો કુટુંબસહિત આ ઉત્સવમાં જોડાય તે માટેની સુખદ જાહેરાત એટલે તા. ૧,

૨, ૩, ૪ ના રોજ સવારે નાસ્તાની વ્યવસ્થા દશાનીમા ની વાડીમાં રાખી છે. તા. ૧, ૨, ૩ બપોરે અને રાત્રે પ્રસાદની વ્યવસ્થા પાર્ટી પ્લોટ પર રાખી છે. તા. ૪-૩-૨૦૨૦ ના રોજ સાંજે પ્રસાદની વ્યવસ્થા પાર્ટી પ્લોટ પર રાખી છે. તા. ૫-૩-૨૦૨૦ ના રોજ પ્રસાદની વ્યવસ્થા સવારે ૧૧.૩૦ કલાકે પાર્ટી પ્લોટ માં. આમ સર્વે બાબતની તકેદારી સાથે બાલાસિનોર નો ફગવો ઉજવાય છે.

આ વખતનો ફગવો છેલ્લો છે, આ વખતનો ફગવો મોટો છે, અરે ઘણા કાર્યક્રમો અને ઘણા આયોજનો છે, લોકમાનસ માં આ વખત ના ફગવાનું એક અલગ જ ચિત્ર રમતું હતું. લોકો એ વેળાસર ટ્રેન ના, પ્લેનના બુકીંગ કરાવી લીધા. શેરી, મહોલ્લા, ચકલા, ચોક પ્રત્યેક વિસ્તાર ના ઘર ખૂલતા ગયા. વસ્તી અને નગરજનોથી બાલાસિનોર ગૂંજવા લાગ્યું, સવાર, બપોર, સાંજ - જે જે શ્રી ગોકુલેશ ના જયકાર થી કિલ્લોલવા લાગ્યું.

ત્યાં તો રવિવાર, તા. ૧-૩-૨૦૨૦ નો દિવસ આવી પહોંચ્યો. દશાનીમા ની વાડી માં લોકો ઉત્સાહ, ઉમંગ ભેર મળતા ગયા અને ચ્હા-નાસ્તાની લિજ્જત માણતા ગયા. પાર્ટી પ્લોટ નો ઊંચી કમાનથી શણગારેલો દરવાજો લોકો ને આવકારતો હતો. પાર્ટી પ્લોટ નો શામિયાણો દુલ્હન ની જેમ શણગારેલો હતો. વડીલ વર્ગ, મહિલા વર્ગ માટેની અલગ અલગ વ્યવસ્થા ને લોકો ન્યાય અને સહકાર આપતા હતા. બાલાસિનોર અને મુંબઈના કાર્યકર્તાઓનો લાલ-ગુલાબી જોમ જુસ્સો નિરખી લોકો નિશ્ચિંત થઈ ગયા હતા. બપોરના ભોજનને પૂરતો ન્યાય આપીને લોકોએ નિરાંત ની ઉંઘ અને આરામ ખેંચી લીધા હતા. સાંજ પછી રાત્રે ૭.૩૦ કલાક થી જમવાની વ્યવસ્થા પાર્ટી પ્લોટ માં આગળના ભાગમા રાખવામાં આવી હતી. પાર્ટી પ્લોટ ના બીજા ભાગના મોટા મેદાનમાં આકર્ષક ભવ્ય સ્ટેજ બાંધવામાં આવ્યું હતું. સાઉન્ડ સિસ્ટમ, ખુરશીની બેઠકો ની વ્યવસ્થા સુંદર રીતે કરાઈ હતી. આજે લોકોએ ઓર્કેસ્ટ્રાનો ભરપૂર લાભ લીધો હતો અને મન ભરીને ગરબા માં ભાગ લીધો હતો. રવિવારની સુંદર પૂર્ણાહુતિ સાથે મનભાવન સોમવાર ની સવાર ખીલી હતી. આગલા દિવસની મીઠી યાદો ને લોકો ચ્હાની યુસકી સાથે માણતા હતા. ધૂમધડાકાભેર લોકોના આવનજાવન, હળવા મળવા નું ચાલુ થયું હતું. રિક્ષાઓનો શોર-બકોર બાલાસિનોરના બજાર થી પાર્ટી પ્લોટ સુધી મોજ કરતો હતો. "ફૂપા શ્રી યમુના મહારાણી" આ નૃત્યનાટિકાને માણવા લોકો આગોતરા વહેલા આવવા લાગ્યા હતા.

રાતનું જમવાનું પાર્ટી પ્લોટ માં વેળાસર પતાવી સગાસંબંધીઓની જગ્યા રોકતા સ્ટેજ સામેના મેદાનમાં ગોઠવાઈ ગયા હતા. નૃત્ય-નાટિકાની કથાવસ્તુ એ લોકોને જકડી રાખ્યા હતા. અહીંની સર્વાંગ સુંદર વ્યવસ્થા થી લોકો રાજીના રેડ થઈ ગયા હતા અને છૂટા પડતી વખતે આઈસ્ક્રીમની વિજજત માણી આવતી કાલના દિવસની રાહ જોતા છૂટા પડ્યા હતા. આપણા સમાજના લોકોએ મનમાં એવું નક્કી કરી જ રાખ્યું છે કે દિવાળી માં અને ફગવામાં, વર્ષ માં બે વાર બાલાસિનોર ચોક્કસ જવું. વતન પ્રત્યેનો લોકોનો અનહદ પ્રેમ છે અને લોકો યાહીને વર્ષ માં બે વાર બાલાસિનોર આવતા જ હોય છે તે બાબત ની સર્વે એ નોંધ લેવા જેવી ખરી.

જેની લોકો ખૂબ આતુરતાપૂર્વક રાહ જોઈ રહ્યા હતા તે મુખ્ય બે દિવસ આવી પહોંચ્યા. મંગળવાર, તા. ૩-૩-૨૦૨૦. લોકોને આજે વેળાસર પરવારી જવું હતું. લોકોના મન પારખી ગયા હોય તેમ આયોજકોએ પણ વહેલી વહેલી બધીજ આજની તૈયારીઓ આરંભી દીધી હતી. રોજબરોજ ના ચડા - પાણી - નાસ્તા માં વિવિધતા હતી તેવી જ રીતે બપોર ના ભોજનમાં પણ વૈવિધ્ય પીરસાતુ હતું. ભોજનથી તૃપ્ત થઈ, સમગ્ર જ્ઞાતિજનો બનીઠની ને ઠાકોરજીના રસિયા ગાવા-સાંભળવા મનોરથી શ્રી રાજુભાઈ મણીલાલ શાહ ના હોળીયકલા ના નિવાસ સ્થાન એટલે કે મણિ ભુવને પહોંચવા લાગ્યા હતા. સૌને કેસરિયા સોનેરી કિનારવાળા ઉપરણા ખેસ ઓઢાડી યજમાનો આગતા-સ્વાગતા કરતા હતા. મંદિરના કિર્તનીયાઓનો આનંદ આજે આસમાને પહોંચ્યો હતો. આખું હોળીયકલા હેકડેઠાઠ ભરાઈ ગયું હતું. મુંબઈથી, બહારગામથી, વિદેશથી આવનારા સૌ આ પ્રસંગમાં હોશભેર જોડાયા હતા. ૫૦૦ કિલો જેટલી ગુલાબની પાંખડીઓની છોળ ઉડી હતી.

શ્રી કૃષ્ણ વિભૂતિયોગ માં કહે છે... ઋતુઓમાં વસંત હું જ છું. આ વસંતનો વૈભવ અનેરો હોય છે. સર્વત્ર હરિયાળી અને રંગબેરંગી ફૂલોનું સામ્રાજ્ય વ્યાપી જાય છે. ભ્રમર નું ગુંજન અને કોયલ નો કલશોર હૃદય ને આનંદવિભોર કરે છે. કેસૂડી સર્વત્ર મ્હોરી ઊઠે છે. ગુલમહોર ની લાલિમા સૌંદર્ય માં નિખાર લાવે છે. આવી મનોહર લીલા જોઈને મન મોર બનીને થનગનવા લાગે છે. ફાગણના ફાગ ખેલવા હેયું હિલોળે યડે છે. વેરભાવ જાતપાત નું ભાનભૂલી માનવી પોતાના હૃદય ના અનુપમ ભાવ રંગોની હોળી ખેલી પ્રગટ કરે છે... અને અબીલ-ગુલાલ ના ફાગ સર્વત્ર રેલાય છે.

- હોલિયા માં ઉડે રે.... ગુલાલ

- પાંચ બરસ કે કુંવર કનૈયા

સાત બરસ, રાધા ગોરી રે રસિયા

આજ બિરજ મેં હોરી રે રસિયા

- કાના પિયકારી મત માર

મેરે ઘર સાંસ લડેગી રે....

- આવા રે રસિયા....

.... વાહ વાહ રે રસિયા....

રસિયા માં તરબતર થઈ, ફાગ ખેલી, ફગવાનો પ્રસાદ લઈ સૌ છૂટા પડ્યા હતા.

છેલ્લા કેટલાક સમય થી જેની તડામાર ચાલતી હતી તે નાટક ભજવવાની રાત, હવે બસ હાથવેંતમાં જ હતી શાહ પરિવાર તરફ થી "ફગવાની શરૂઆત કઈ રીતે થઈ" તે બીજવસ્તુ કેન્દ્રમાં રાખીને સમગ્ર નાટક ની સ્કીપ્ટ તૈયાર કરવામાં આવી હતી. નાટકના પ્રસ્તુતીકરણ માટે નો મૌલિક વિચાર કુંજુબેન શાહ અને નિસમાબેન શાહ નો હતો. દિવસરાત મહેનત કરીને શ્રીમતી મિનોતીબેન તથા એમની ટીમના તનુજાબેન, અલ્પાબેન, નિપાબેન, ડીમ્પલબેન નાટકની ભૂમિકા તૈયાર કરી હતી. પાત્ર-વરણી, એક્ટીંગ, રિહર્સલ દરેક બાબત માં ખૂબ ચોકસાઈ રાખવામાં આવી હતી. શાહ પરિવાર ની વહુઓ, દીકરીઓ, બાળકો, યુવાનો અને વડીલોએ આમાં ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લીધો હતો. નાટકની પાત્રસૂચી અને તેમાં ભાગ લેનાર કલાકાર ના નામ આ પ્રમાણે હતા. મણિલાલ દાદા - ભાવેશભાઈ કડકીઆ, બા - સ્મિતાબેન શાહ, શ્રીકૃષ્ણ - સૌમિલભાઈ શાહ, મિત્રો - વિક્કીભાઈ શાહ, જીગરભાઈ શાહ, હાર્દિકભાઈ મોદી. વેશભૂષા, આભૂષણો, મંચસજ્જા, પ્રકાશ આયોજન, સાઉન્ડ સિસ્ટમ, સંચાલક, સંકલન બધુ જ આવા દરજ્જા નું હોઈ પ્રેક્ષકો માં ભારે ગણગણાટ અને તાલાવેલી નજરે યડતી હતી. પ્રેમપૂર્વક ખેલેયાઓએ નાટક ભજવ્યું અને રસપૂર્વક પ્રેક્ષકો એ તે માણ્યું અને હૃદયપૂર્વક વધાવ્યું. પરિવાર દ્વારા આયોજીત નાટક પછી હાસ્ય દરબાર નો પ્રોગ્રામ સૌ ઉપસ્થિત લોકો એ એટલો જ માણ્યો અને હસી હસી તેની મજા લૂંટી. ત્યારબાદ આઈસ્ક્રીમ ને ન્યાય આપી જ્ઞાતિજનો ફાગણ સુદ નોમ ના ફગવા માં જોડાવા વિદાય લેવા માંડ્યા.

બુધવાર, તા. ૪-૩-૨૦૨૦ ની સોહામણી સવાર ઊગી. "આજે બાલાસિનોર માં ફગવો છે" લોકઢેયું ઢિલોળે ચઢ્યું હતું. બેઆની ના આ ભવ્યાતિભવ્ય ફગવા માં જોડાવા આજે સવારે પણ ઘણા લોકો બાલાસિનોર માં પહોંચ્યા હતા. આજના ફગવા ના આ શુભ પ્રસંગે પૂજ્ય પાદ ૧૦૮ શ્રી વિઠ્ઠલબાવા, વઢુજી અને લાલન સહકુટુંબ વડોદરા થી બાલાસિનોર પધાર્યા હતા. ઘરે ઘરે થી લોકો એકત્રિત થયા હતા જાણે કે આખું ગામ અને વાજતે ગાજતે એમનું ભવ્ય સામૈયું નિશાળ ચોકથી કર્યું હતું. અત્રે એક વાત નોંધવી ઘટે કે બાલાશ્રી ને ફગવામાં સહકુટુંબ પધારવાનું નિમંત્રણ લગભગ આઠ મહિના પહેલા જ રૂબરૂ મળી આપવામાં આવ્યું હતું. બાલાશ્રી ના પધારવાની આ સુખદ ઘડીએ લોકો ભાવવિભોર થઈ ગયા હતા. ગોકુલનાથજી મંદિરમાં પૂજ્ય પાદ ૧૦૮ શ્રી વિઠ્ઠલબાવા, વઢુજી તથા એમના લાલન ના હસ્તે પૂજા પાઠ કર્યા હતા. ગોકુલનાથજી ના પરિસર માં લોકોની ભીડ ઉભરી હતી. જયઘોષ ના નાદ સાથે ઠાકોરજી ને પાલખીમાં પધરાવી ગોકુલનાથજી ના મંદિર થી ફગવે જવા માટે શોભાયાત્રા નીકળી હતી. આ શોભાયાત્રાના મુખ્ય આકર્ષણ એટલે આ શોભાયાત્રામાં જોડાવા હિમ્મતનગર થી બેન્ડ બાજા વાળાની મોટી ટીમ બોલાવવામાં આવી હતી. તીર-કામઠા લઈને આદિવાસીઓ ડાન્સ કરતા કરતા મનોરંજન પૂરું પાડતા હતા. સાથે સાથે રાજસ્થાનીઓના ભાંગડા નૃત્ય એ લોકોના દિલ જીતી લીધા હતા. નાયતા-નાયતા તેઓ એકબીજાના ખભે ચઢી જઈ ગોળાકાર પિરામિડ રચતા હતા. અનેક મોબાઈલની ફ્લેશ લાઈટો ઝબૂકવા લાગી હતી. સમગ્ર શોભાયાત્રા નું "દર્પણ સ્ટુડીઓ" દ્વારા ડ્રોન શુટીંગ પણ કરાયું હતું. માથે કળશ લઈને નીકળેલી બહેનો એ શોભાયાત્રા ને ચાર ચાંદ લગાવ્યા હતા. બહેનો પોતપોતાના આગળ પાછળ ના ગ્રુપ માં તાળીઓ ના તાલે રસિયા ગાવા માં, ગવડાવવા માં ગુલતાન થયા હતા. બાલાસિનોરના પોલીસ કમિશનર પંડ્યા સાહેબ તથા તેમની ૪૦૦ પોલીસની ટીમ શોભાયાત્રાની રખેવાળી કરતી સાથે સાથે ચાલતી હતી. લગભગ એક કિલોમીટર લાંબી આ શોભાયાત્રા સૌના આકર્ષણ નું કેન્દ્ર બની હતી. ઢોલ, નગારા, બેન્ડ, શરણાઈ, મંજીરા, પખાજ, તાળીઓના તાલ રસિયાના ઢાળ ના ગુંજારવ થી સમગ્ર વાતાવરણ પ્રસન્નચિત્ત બન્યું હતું. ઠેર ઠેર આતશબાજી, ફટાકડા ના ધૂમધડાકા સમગ્ર બાલાસિનોર ને ફગવાના એઘાણાં આપતા હતા. આમ વાજતે ગાજતે શોભાયાત્રા ફગવે પહોંચી ત્યારે પાલખીના ઠાકોરજી ને પૂજ્ય પાદ ૧૦૮ શ્રી

વિઠ્ઠલબાવા એ વધાવ્યા હતા. ફગવાના ભવ્ય પ્રવેશ દ્વાર થી પાલખી ની સાથે સૌ અંદર પ્રવેશ્યા હતા. ઠંડક માટે ઠેર ઠેર પંખાની ગોઠવણી કરી હતી. લોકોના ઢેયે હરખ સમાતો નહતો. વડીલોએ ખુરશીમાં પોતાની બેઠક લીધી. બાલાશ્રીએ ઠાકોરજીના દર્શન કરાવતાં લોકો નતમસ્તકે ભાવપૂર્ણ સ્તુતિ, વંદના, પ્રાર્થના કરતાં નજરે પડતા હતા. ફગવાનો આખો બગીચો માનવ મહેરામણ થી છલકાતો હતો. ત્યારબાદ પૂજ્ય પાદ ૧૦૮ શ્રી વિઠ્ઠલબાવા એ પ્રવચન દ્વારા ભક્તિજ્ઞાન નું રસપાન કરાવ્યું હતું. પ્રવચનની પૂર્ણાહુતિ બાદ સમગ્ર સમાજ, નગરજનો, આમંત્રિત મહેમાનો એ ફગવાનો પ્રસાદ આરોગ્યો. એક ગણતરી મુજબ લગભગ ૩૦૦૦ થી વધારે વૈષ્ણવો એ પ્રસાદનો લાભ લીધો હતો. બેસવાની સગવડ, વાતાવરણ માં ઠંડક, પ્રસાદની વ્યવસ્થા, પાણીની વ્યવસ્થા, મંડપ ડેકોરેશન, માઈક અને સાઉન્ડ સિસ્ટમ દરેક નાની નાની બાબતો માં મુંબઈ તથા બાલાસિનોરના તમામ કાર્યકર્તાઓની સૂઝબૂઝ તથા દીર્ઘદ્રષ્ટિ દ્રષ્ટિગોચર થતા હતા. ફગવામાં સામેલ થવા તથા બાલાસિનોરમાં રહી હળવાકુલ થવા આવેલા લોકોએ ફગવાની બહાર ઉભેલી રેંકડીઓમાંથી ખીચયું, બરફના ગોળા, શેરડીનો રસ વગેરે ને સારી પેઠે ઝાપટયા હતા. પૂજ્ય પાદ ૧૦૮ શ્રી વિઠ્ઠલબાવા ફગવેથી ચાલતા મનોરથી રાજુભાઈને ત્યાં મણીભુવન, બાલાસિનોર કુટુંબ સહિત પધાર્યા હતા. સાંજના ફગવાના બગીચે થી ઠાકોરજીની પાલખી ગોકુલનાથજીના મંદિર તરફ જવા નીકળી હતી. પાછા આવતી વખતે ઠાકોરજીની પાલખી ભારે થઈ ગઈ એવો અનુભવ વૈષ્ણવોને થયો હતો. વાજતે ગાજતે, ગુલાલની છોળો ઉડાડતા, ફટાકડા ફોડતા, ફગવે થી નીકળેલી શોભાયાત્રા ગોકુલનાથજી મંદિરે જવા રવાના થઈ હતી. આમાં રપ મણ જેટલો ગુલાલ ઉડાડવામાં આવ્યો હતો. આખું બાલાસિનોર ગામ જાણે ગુલાબી યાદર ઓઢી હોય તેમ ગોકુલ સખું બની ગયું હતું. સાંજની શોભાયાત્રા માં ગામના યુવા-બાળકોને કામ મળે તે હેતુથી ફ્લડ લાઈટનું આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. માથે મુકેલી ફ્લડ લાઈટ ની રોશની માં આખી શોભાયાત્રા ઝળહળા રહી હતી. આમ આ શોભાયાત્રા પાલખી સાથે ગોકુલનાથજી મંદિરે પહોંચે ત્યારે રાત પડી જાય છે. અહીં મંદિરે પહોંચેલી પાલખીમાં બિરાજેલા ઠાકોરજીની નજર ઉતારી પૂજા કરી મંદિરમાં પ્રવેશ કરાવાય છે. તમામ વૈષ્ણવો પાલખીની પ્રદક્ષિણા ફરી દર્શન કરી ઘરે પહોંચે છે.

ફગવાના આ પ્રસંગે મનોરથી તરફથી નીચે જણાવ્યા મુજબ ડોનેશન અપાયા હતા.

(૧) ગોકુલનાથજીનું મંદિર	રૂપિયા ૫૧,૦૦૦/૦૦
(૨) ગૌશાળા, બાલાસિનોર	રૂપિયા ૫૧,૦૦૦/૦૦
(૩) મદન મોહનનું મંદિર	રૂપિયા ૧૦,૦૦૦/૦૦
(૪) રામજી મંદિર	રૂપિયા ૫,૦૦૦/૦૦
(૫) સખી મંડળ	રૂપિયા ૫,૦૦૦/૦૦
(૬) પાઠ શાળા	રૂપિયા ૫,૦૦૦/૦૦
(૭) પુષ્ટી માર્ગ, પ્રચાર સમિતી	રૂપિયા ૫૦,૦૦૦/૦૦
(૮) બાળ મંદિર, બિલ્ડીંગ ફંડ	રૂપિયા ૫૧,૦૦૦/૦૦

આ ફગવાનો આખો પ્રસંગ સાંગોપાંગ પાર પડે તે માટે શ્રી રાજુભાઈ, શ્રી કનુભાઈ, શ્રી શૈલેષભાઈ અને શ્રી નિખિલભાઈએ છ મહિનાથી અગાધ પરિશ્રમ કર્યો હતો. સમગ્ર બેઆની પરિવાર હૃદયપૂર્વક આભાર વ્યક્ત કરતા મીઠો ટહુકો કરે છે કે શ્રી મનુકાકા, શ્રી ગોપાલભાઈ (નાગરિક સહકારી બેંક) ચોવીસ કલાક પ્રોગ્રામમાં સાથે રહ્યા હતા. ટીનુભાઈ (મયંકભાઈ) ચોકસી અને તેમની સમગ્ર ટીમ, શ્રી જીગરભાઈ કડકીઆ એ સમગ્ર આયોજન ની જવાબદારી સ્વીકારી સફળતાપૂર્વક પાર પાડી હતી. પોલીસ કમિશનર પંડ્યા સાહેબ માટે, જી.ઈ.બી. ના વડી સાહેબ, વોટર વર્ક્સ નગર પાલિકા, નેશનલ ડેકોરેશન, કેટરીંગ માટે જેઠાભાઈ અમદાવાદ, "દર્પણ સ્ટુડીઓ" વગેરેના સુંદર સાથ-સહકાર માટે અમે ખાસ આભારી છીએ.

બે આની પરિવાર હર્ષોલ્લાસ સાથે ઉમેરે છે, અમારે ખાસ ખાસ આભાર મુંબઈ, કાંદિવલી તથા બાલાસિનોર ના તમામ કાર્યકર્તાઓ નો માનવો છે જેણે આ પ્રસંગ ને જાત મહેનત થી ખીલવ્યો, શોભાવ્યો, દિપાવ્યો અને સૌની સાથે ઉજવ્યો. આપણા આ ફગવા ઉત્સવની મીઠી નોંધ બાલાસિનોર ના મિડીયા, ટી. વી. ચેનલ વાળા, સમાચાર પત્રો એ લઈ ફોટા સાથે વિગતવાર માહિતી આપી. બાલાસિનોર ના ગુજરાત સમાચાર, સંદેશ, દિવ્ય ભાસ્કર, ગુજરાત મિત્ર તેમજ મુંબઈ માં ગુજરાતી મિડ-ડે વાળા એ આપણા આ ફગવા ના સમાચાર પ્રગટ કર્યા. બાલાસિનોર ના ફગવામાં હંમેશા હાજર રહો અને અંતર નો આનંદ પ્રાપ્ત કરો.

.....જે જે શ્રી ગોકુલેશ.....

કીર્તન

નાવનું પદ રાગ: વૃંદાવની સારંગ

યમુના જલ કીડત શ્યામ, ચહુ ઓર બની વામ,
નાવમધી લાલ રાવટી રચી, યમુના
ફૂલનકો બંગલા મનોહર રાજત ઝુકી રહી લતા,
હંસ ઓર ચકોર કી, પંગતિ સચિ,.... યમુના
કોકીલા અલાપત તાન દેત સુખકારી,
ગાવત પ્રવિન ધ્યારી, સારંગ રાગ ખચી,.... યમુના
છૂટત જલ જંત્રન ફૂહી, માનો સુમન માલ ગુહી,
વ્રજાધીશ મેઘશ્યામ, મૂરતિ દેખી લલચિ,.... યમુના

ઉસીર દૂધકો પદ રાગ: ઈમન

દૂધ પિયો હો કુંવર કન્હાઈ,
ઓટ્યો અતિ હી સ્વચ્છ ભર લાઈ,
તામે અધિક મિઠાઈ. ...
દૂધ પિયો હો
સુધર અરગજા અંગ લેપન,
કિયો લાગત પરમ સુહાઈ;
કૃષ્ણદાસ ભર લાઈ જમુનોદક,
અચવન કીજીયે આઈ....
દૂધ પિયો હો.

નિમીષા જીજ્ઞેશ કડકીઆ (મરઘા)

જીવવાનો ચાન્સ

(Phycho-Somatic ઘટનાઓ)

કિરીટ ધારીઆ

અસાધ્ય રોગના એક દર્દીની રોગ, દવા અને ઘડતરની એક હેરતભરી ગાથા.

જીવવાનો હેતુ એ છે કે જીવનરૂપી જે ભેટ આપણને મળી છે તેને યોગ્ય રીતે જીવીને સાર્થક રીતે પ્રમાણિત કરવી. નસીબ ઉપરથી ટપકીને ન પડતા, પ્રખર પુરુષાર્થના સહજ ફળરૂપે મળતું હોય છે. આ એક જીવલેણ અસાધ્ય બીમારીની ઘટના છે જેમાં જીવવાનો ચાન્સ ૫૦૦ માંથી ૧ જણ બચે તેવો ડોક્ટરનો અભિપ્રાય હતો.

એક મત એક પ્રકારના બેક્ટેરિયાના ચેપને કારણે પણ બન્યું હોય જે એડ્રિનલ (અધિવૃક્ક સ્રાવ) ગ્રંથી વધુ પડતી થાકી, રોગપ્રતિકાર તંત્ર પૂરેપૂરું અશક્તિમાન અને અસક્રિયના કારણે કોઈ ઝેરી આક્રમણ સામે ટકવાની શક્તિ ઓછી કરી નાખવાનું કારણ સમજાયું.

એન્ડ્રોક્રાઇન (અંતઃસ્રાવી) સિસ્ટમ કેટલીક ગ્રંથિઓનું બનેલું છે. આ ગ્રંથિઓનો રસ સીધો લોહીમાં ભળે છે. એડ્રિનલ (અધિવૃક્ક સ્રાવ) ગ્રંથિ પણ એમાંની એક ગ્રંથિ છે, જે ઠીક કામ ન કરવાથી માણસની શારીરિક અને માનસિક વૃદ્ધિ મંદ પડી જાય. નકારાત્મક ખંડનાત્મક ભાવનાઓથી શરીરના રસાયનતંત્ર પર જે ખંડનાત્મક અસર પડે છે.

પ્રશ્ન મન પર એ આવ્યો કે Positive Emotions નું શું ? શરીરતંત્રને ચિંતાને બદલે આત્મવિશ્વાસની મદદ થઈ શકે ? આ સદ્ભાવનાઓને સક્રિય કરવી પડે ? ને શરીરમાં કશુંક કથળ્યું છે એની સૂચના મગજને આપવાની પધ્ધતિ સૂઝ કામ કરવા તત્પર થઈ.

મનોદૈહિક Phycho-Somatic ઘટનાઓ અંગેની તપાસ-સંશોધનનું મહત્વ અને તેને અંગે રોગ અને નિર્બળતાને મારી હટાવવામાં સરખી રીતે પ્રેરિત અને ઉત્સાહિત કરી તેની શક્તિ માનવચિત્ત અને શરીરમાં પૂર્નરચના માટેનો ઉપયોગ કરી, મનની તમામ શક્તિઓને જગાડી અને તે શક્તિઓને રોગને મારી હટાવવાનો ઉપયોગ આદર્યો.

તબીબી સામયિકોનું વાંચેલું અને અન્ય ડોક્ટરોના સહકારથી સમજેલું કે શરીરમાં કશુંક કથળ્યું તેની સૂચના મગજને આપવાની એક ચોક્કસ પધ્ધતિ છે, વિટામીન "સી"

બીમારીઓને મારી હટાવવા સીધા મુકાબલામાં ઉતરે છે અને લોહીને ઓક્સિજન ભેળવવામાં અને શુદ્ધ કરવાના કામમાં મદદગાર નીવડે છે. આશા સેવવી અને પ્રેમની ભાવનાથી મન ભરી દેવું. હાસ્ય એક સારી દવા છે. ત્રણ ગ્રામ સુધીની માત્રાના ઈન્જેક્શનથી ધીરે ધીરે એકેક ટપકું નાંખતા રહેવાથી નાડીઓનો વેગ કાબુમાં આવવા માંડ્યો. બે અઠવાડિયા એકધારે સૂર્યપ્રકાશ મળે તે ગણતરીથી કાંઠાની રેતીમાં અને અનુકુળતા જોઈ સમુદ્રના પાણીમાં પા... પા... પગલી કરી. ઈશ્વરની કૃપાથી ૫૦૦ માંથી ૧ ની શક્યતામાં પાર પડ્યો.

આત્માની, માવજત વિનાની સારવાર અધૂરી છે. પોષણસંબંધી જ્ઞાન ન હોવાની નિષ્ફળતા માટે ડોક્ટરોનો સાથ સહકાર જરૂરી છે. દર્દીનો આત્મવિશ્વાસ ડોક્ટરોના સૌથી મોટો સહાયક છે, "મન સારથી અને શરીરરૂપી રથ" ફરીથી શરૂ કર્યાનો આનંદ મળ્યો.

સરગવા ની શીંગ

શરીરની રોગપ્રતિકાર શક્તિ વધારનાર સરગવો ખૂબ ઉપયોગી શાક છે.

સરગવો ખાવાથી મળતા લાભ :-

- (૧) રોગપ્રતિકાર શક્તિ માં જબ્બર વધારો કરે છે.
- (૨) ડાયાબીટીશ, બ્લડ પ્રેશર તેમજ કિડની ના દર્દીઓ માટે વિશિષ્ટ છે.
- (૩) તેમાંથી મળતા જરૂરી મીનેરલ્સ, કેલ્શિયમ, આયર્ન, ફોસ્ફરસ જે આપણાં હાડકા ને મજબૂતી બક્ષવા માં મદદરૂપ બને છે.
- (૪) ખૂબ ઉંચા પ્રમાણમાં તેમાં એન્ટી-બેક્ટેરીયલ ક્ષમતા હોવાથી તે આપણને ગળા તથા છાતી ના ઈન્ફેક્શન માંથી દૂર રાખે છે.

કેવી રીતે બનાવશો ?

આંગળી ની સાઈઝના છ થી સાત સરગવા ની શીંગના ટૂકડા સાદા પાણીમાં ૧૫-૨૦ મિનીટ ઉકાળવા.

કેવી રીતે ઉપયોગ કરશો ?

દિવસ ના તથા રાત્રીના ભોજન પહેલા આ સરગવા ના ટૂકડા ને મોઢા માં ચગળો અને ફક્ત તેનો ગર ચૂસી લો.

કિરીટ ધારીઆ

“પ્રતિક્રમા”

રામાયણ

- (૧) ધરમાં સર્જન
- (૨) "ગીતા" ધરમાં જરૂરી
- (૩) કોઈ ગાદીએ બેસવા તૈયાર ન હતા
- (૪) "સીતા" માં ન બોલ્યા
- (૫) રામચંદ્ર એ ધનુષ્ય ઉચક્યું
- (૬) સમર્પણ ભાવના તારું - તારું છે
- (૭) જ્યારે તારું - તારું છે ત્યારે
"રામાયણ" સર્જાય
- (૮) ભગવાન તારું - તારું માં તારે છે

મહાભારત

- (૧) ધરની બહાર સર્જન
- (૨) "ગીતા" કોર્ટમાં જરૂરી
- (૩) ગાદી બેસવાની લડાઈ
- (૪) "દ્રૌપદી" ચૂપ ન રહી શક્યા
- (૫) અર્જુને ચઢાવીને લક્ષ તાક્યું
- (૬) મારું - મારું છે - દુર્યોધન
- (૭) જ્યારે મારું - મારું ત્યારે
"મહાભારત" નું સર્જન
- (૮) ભગવાન મારું - મારું માં મારે છે

અનેક પ્રકારના ભક્તોના ભાવ રુપી ફૂલની કુંજમાં પધારીને ભક્તોના ભાવ શ્રીઠાકોરજી અંગીકાર કરે છે તેથી ફૂલમંડળીને નિકુંજ યાત્રા કહે છે.

દ્વિતિયાપાટથી ફૂલમંડળી શરુ થાય છે. સૌ પ્રથમ ગુલાબના ફૂલની હોય કારણ શ્રીસ્વામીજીના અધર કપોલથી ગુલાબ પ્રગટ્યા છે, એના પછી પીળા ફૂલની શ્રીસ્વામીનીજીનો કુમારિકાના બીજા સ્વરુપે રાધા સહયરીના ભાવે, પછી નિવારાની શ્રીચંદ્રાવલીજીના ભાવની, પછી ચંપાની શ્રીસ્વામિનીજીના માનરુપ, પછી સફેદ ચમેલી, જુઈ, ગુલવારા વિગેરેની ફૂલમંડળી, ત્યાર પછી કમળની લક્ષ્મીરુપ, તુલસીની શ્રીસ્વામિનીજીના અંગ,ગંધ રુપ વિગેરે.

ફૂલમંડળી ચૈત્ર વદ બીજ થી વૈશાખ સુદ બીજ સુધી રાજભોગમાં તથા સંધ્યાઆરતી સુધી આવે, અને અક્ષયતૃતીયા પછી સેનમાં બંગલા હોય. રાજભોગની ફૂલમંડળી શ્રીસ્વામિનીજીના ચારે યુથાધિપતિના ભાવથી અને સાંજના સખી તથા સહયરીના ભાવે આવે છે.

જે કોઈ વ્રજભક્ત પોતાની મનપસંદ ફૂલમંડળી સજાવી તથા ફૂલની માલા પ્રભુને પહેરાવે તો પ્રભુ ખૂબ પ્રસન્ન થાય છે. પણ ફૂલમંડળી તથા ફૂલમંડળીમાં ધરાતી માલાનો ભાવ અતિ ગુપ્ત છે. કારણ કે બધાજ ફૂલો ભક્તરુપ છે. વ્રજભક્તના ગોપીજનો છે તેના મિત્ર આ ફૂલ છે અને શ્રીઠાકોરજીના અંગનો સ્પર્શ કરે છે. ફૂલનું આવું સ્વરુપ હોવા છતાં સોયથી પરોવાય છે. કારણ સોય છે તે સૂચિ છે. તેથી જ વ્રજભક્તના ફૂલરુપી મિત્ર બહુજ પ્રસન્ન થાય છે અને ખીલીને કહે છે અમારા પ્રભુ જલદી અમારો અંગીકાર કરશે.

તુષાર મહેન્દ્રકુમાર કડકીયા (બનડા)

રત્નકથાઓ

નિલેશ નવિનચંદ્ર દેસાઈ (તેલવાલા)

વિજ્ઞાનની શોધ વડે માણસ પક્ષીની માફક આભમાં ઊડી શકે છે, માછલીની જેમ ઊંડા પાણીમાં જઈ શકે છે, પણ માનવી તરીકે પૃથ્વી પર કેમ જીવવું એ જ તેને આવડતું નથી.

- બટ્રાન્ડ રસેલ

બીજા કોઈ પણ સદ્ગુણ કરતાં બીજાની વાત શાંતિથી સાંભળવાનો સદ્ગુણ ઘણા થોડા માણસોમાં નજરે પડે છે.

- ડેલ કાર્નેગી

બીજા શું કરે છે તે સામું ન જોવું. પણ મારી શી ફરજ છે, તે વિચારનાર અને જીવનમાં ઉતારનાર મહાન બને છે.

- સરદાર પટેલ

ફક્ત એ જ આળસુ નથી જે કંઈ જ નથી કરતો, આળસુ તો એ પણ છે જે વધુ સારું કામ કરી શકે છે, પણ કરતો નથી.

- સોક્રેટિસ

હંમેશા હસતા રહેવાથી અને ખુશનુમા રહેવાથી , પ્રાર્થના કરતાં પણ વધારે જલદી ઈશ્વરની નજીક પહોંચાય છે.

- સ્વામી વિવેકાનંદ

બીજા કોઈ પણ સદ્ગુણ કરતાં બીજાની વાત શાંતિથી સાંભળવાનો સદ્ગુણ ઘણા થોડા માણસોમાં નજરે પડે છે.

- ડેલ કાર્નેગી

સુંદર સત્યને થોડા શબ્દોમાં કહો પણ કુરૂપ સત્ય માટે કોઈ શબ્દ ન વાપરો.

- ખલીલ જિબ્રાન

કળા એટલે પ્રત્યેક ચીજને , એટલે કે વિચારને , વાણીને , વર્તનને તેના યથાયોગ્ય સ્થાને મૂકવી.

- જી. કૃષ્ણમૂર્તિ

જેની પાસે ધૈર્ય છે અને જે મહેનતથી ગભરાતો નથી, સફળતા તેની દાસી છે.

- દયાનંદ સરસ્વતી

ઘન સમૃદ્ધિ માણસને બદલી નથી નાખતી, પણ માણસનું અસલ સ્વરૂપ પ્રગટ કરી દે છે.

- થોમસ પેઈન

ભૂલોને આવતી રોકવા બધાં બારણાં બંધ કરી દેશો તો પછી સત્ય ક્યાં થઈને આવશે ?

- રવીન્દ્રનાથ ટાગોર

હું ભવિષ્યનો વિચાર કરતો નથી, કારણ હું વિચાર કરું એ પહેલાં તો એ આવી જાય છે.

- આલબર્ટ આઈન્સ્ટાઈન

જ્ઞાન એ દોરો પરોવેલી સોય જેવું છે. દોરો પરોવેલી સોય ખોવાતી નથી તેમ જ્ઞાન હોવાથી સંસારમાં ભૂલા પડાતું નથી.

- શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર

પભુ છે અને તે સર્વત્ર છે, આ તથ્ય આપણે બોલીએ તો છીએ, પણ આપણું આચરણ એવું છે કે જાણે પ્રભુ ક્યાંય છે જ નહીં.

- રવીન્દ્રનાથ ટાગોર

ચંદન કે પદ

તુષાર મહેન્દ્રકુમાર કડકીયા (બનડા)

દેખોરી ચહ ચંદન પહેરે ઠાડે કદમ કી છાઈ ||

કદમ કી ડાર તર સુંદર ખસખાનો રચ્યો કુસુમનસે સેજ બનાઈ |૧|

બિંજના બ્યાર કરત લલિતાદિક છૂટત ફૂહારે ફૂહી ||

ઝરનાઝર લાઈ શીતલ મંદ સુગંધ બ્યાર ચલત તહાં બૈઠે છબ્બી છાઈ |૨|

શ્યામ સુંદર ઔર કુંવરી રાધિકા બૈઠે ડાર દોઉ ગલ વાંહી ||

હરીનારાયન શ્યામદાસ કે ચેરે ઈને નવનિધિ દૂજે અષ્ટ મહાસિધ્ધિ પાઈ |૩|

ભાવાર્થ

ગોપીજનો એકબીજા ને કહે છે, દર્શન તો કરો, જુઓ તો ખરા શ્યામ સુંદર શ્રીકૃષ્ણ ઉનાળાની ઋતુ માં ચંદન ના વસ્ત્રો ધારણ કરી ને કદમ ના વૃક્ષ નીચે ઉભા (બિરાજમાન) છે. કદમ ના વૃક્ષની ડાલી ઓ નીચે ખસ ના પડદા તથા ખસ ની દટ્ટી ઓ થી સુંદર સ્થાન (ખસ ના બંગલા) ઠાકુરજી માટે સિદ્ધ કર્યા તેમજ ફૂલો ની શય્યા (બીછોના) પ્રભુ ને સુખ થાય તે માટે સિદ્ધ કર્યા |૧|

લલિતા વિગેરે સખીઓ ઠાકુરજી ને ખસ ના પંખા ની સેવા કરી રહી છે. જલ ના કુવારા છૂટી રહ્યા છે, કુવારા માંથી નાના-નાના જલ ના બિંદુ ઓ તેજ ગતિ થી વરસી રહ્યાં છે. પર્વત ઉપર થી નીચે પડતું જલ ઝરણાં ના સ્વરૂપે ઝર ઝર કરતું વહે છે. મંદ મંદ ઠંડી સુગંધી હવા ચાલી રહી છે. ત્યાં શોભયુક્ત સ્વરૂપવાન શ્રી કૃષ્ણ બિરાજી રહ્યા છે. |૨| શ્રી કૃષ્ણ અને શ્રી રાધિકાજી યુગલ સ્વરૂપે પાસે નજીક કુંભનદાસ પ્રભુ રસિક સિરોમની વિલસત વ્રજકી બાલ ||૩||

બિરાજી રહ્યા છે. શ્રી હરીનારાયન શ્યામદાસ કહે છે, મને નવનિધિ અલોકિક અખૂટ સંપત્તિ તેમજ અલોકિક અષ્ટ મહાસિદ્ધિ રૂપે શ્રીકૃષ્ણ અને શ્રી રાધિકાજી યુગલ સ્વરૂપે મળ્યા છે, તેના ચરણકમલ નો દાસ-સેવક છું. તેનું શરણ મને શ્રીવલ્લભની કૃપા થી પ્રાપ્ત થયુ છે. |૩|

ચંદન પહેરત ગિરિધરલાલ ||

કંચનવેલી પ્યારી રાધાકે ભુજ વામ ભાગ ગોપાલ ||

પ્રથમહી ચિત્રત અક્ષયતૃતીયા વંદન ભુકુટી ભાલ ||

શ્વેત પાગ લટપટી બાંધે પીતાંબર ગલ માલ ||૨||

કુંકુમ કુચ યુગ હેમ કલસપે ચરચત હે નંદલાલ ||

શ્રી બાલાસિનોર પ્રગતિ સમાજ મેડીકલ સેન્ટર

સર્વે જ્ઞાતિજનો,

હાલની પરિસ્થિતિ અને સંજોગોવસાત આપણું મેડીકલ સેન્ટર બંધ રાખવામાં આવેલ છે.

તદુપરાંત એન.એમ.મેડીકલ સેન્ટરના સૌજન્યથી જે કોઈ વ્યક્તિને મેડીકલ ટેસ્ટો કરાવવા હશે, તેઓએ સમાજના મંત્રીઓ પૈકી એકનો સંપર્ક સાધવાનો રહેશે. ટેસ્ટોમાટેની રકમ એન.એમ.મેડીકલ સેન્ટરમાં ભરવાની રહેશે. નિયમિત મળતા વળતરના દર કાપીને રકમ ભરવાની રહેશે. કુલ રકમની ફક્ત ૧૦ ટકા રકમ શ્રી બાલાસિનોર પ્રગતિ સમાજને ભરવાની રહેશે. જે મેડીકલ સેન્ટર ચાલુ થયા બાદ ભરવાની રહેશે. આ વ્યવસ્થા બાલાસિનોરના વતનીઓ પૂરતી મર્યાદિત છે.

જ્ઞાતિજનોને આનો લાભ લેવા નમ્ર વિનંતી.

કારોબારી સમિતી વતી,

શ્રી નીતિન જયંતીલાલ પરીખ

૯૮૨૧૦૩૯૦૮૭

શ્રી નિમીષ મનહરલાલ કડકીયા.

૯૮૧૯૪૩૭૩૨૧

માનદ્ મંત્રીઓ.

શ્રી મંજુલ શૈલેષકુમાર ધારિયા.

૯૮૨૦૧૩૫૦૧૪

ઈશા કુન્દનિકાને શબ્દાંજલિ

ઈશામા ઉર્ફે ઈશા કુન્દનિકા ઉર્ફે કુન્દનિકા મકરંદ દવે ઉર્ફે કુન્દનિકા નરોત્તમદાસ કાપડિયાની સહજ વિદાય : પ્રેમ, આનંદ, શાંતિ અને નિસબતથી અખિલાઈમાં જીવાયેલું એક ધન્ય જીવન.

ધમારું સઘળું છે - માની જીવનને સ્વીકારીશ :

મારું કાંઈ જ નથી - માની મૃત્યુ માટે તૈયાર રહીશ."

- પરમ સમીપે

જેમના દ્વારા સંપાદિત થયેલા "પરમ સમીપે" પુસ્તકની અનેક આવૃત્તિઓ પ્રગટ થઈ છે. તેમાં મૃત્યુ વિશે વ્યક્ત કરાયેલી આ ભાવના સર્જક અને જીવન સાધક કુન્દનિકા કાપડિયાએ ચરિતાર્થ કરી હતી. તેમણે ૩૦ મી એપ્રિલ, ૨૦૨૦, ગુરુવારની વહેલી સવારે ૨.૦૫ વાગે નંદિગ્રામમાં ૯૪ માં વર્ષે વિદાય લીધી. થોડા દિવસથી અશક્તિ અનુભવતાં હતાં. એકાદ દિવસ પહેલાં પડી ગયેલાં અને મૂઠ માર પણ વાગ્યો હતો. ડોક્ટર આવેલા અને દવા પણ આપેલી. તેઓ ૯૪ વર્ષનું સાર્થક જીવન જીવ્યાં.

એક કુન્દનિકામાં અનેક કુન્દનિકા હતાં. ઈશામા ઉર્ફે ઈશા કુન્દનિકા ઉર્ફે કુન્દનિકા મકરંદ દવે ઉર્ફે કુન્દનિકા નરોત્તમદાસ કાપડિયા. કુન્દનિકા કાપડિયામાંથી ઈશામા સુધીનો તેમનો જીવનવિકાસ જીવન-તરબતર અને અર્થ-સભર હતો. ગુજરાતી સાહિત્ય વિશ્વને અનેક સાહિત્યકારો કે મહિલા સાહિત્યકારો મળ્યા છે, પણ તેમાં તેઓ વિરલ હતાં. જેમ મકરંદ દવે સાથેનું તેમનું સાયુજ્ય ધ્યાન ખેંચે તે જ રીતે જીવાતા જીવન અને સર્જાતા સાહિત્યનું તેમનું સાયુજ્ય પણ જોવું-સમજવું ગમે. એક ઉજળું, એક ધન્ય, એક સર્જનાત્મકતાથી છલકતું, એક નિસબતી, પ્રેમ-આનંદ અને શાંતિથી ભર્યું ભર્યું જીવન તેઓ જીવ્યાં. તેઓ સાયું જીવન જીવ્યાં અને "મૃત્યુ"ને ખરા અર્થમાં "પામ્યાં" તેઓ જીવનને અખિલાઈમાં સમજ્યાં અન્ય જીવ્યાં. આજ

સૌથી મોટી વાત.

તેમનો જન્મ ૧૧મી જાન્યુઆરી, ૧૯૨૭ના રોજ લીંબડી (સૌરાષ્ટ્ર) માં થયો હતો. માતાનું નામ ઈશા અને પિતાનું નામ નરોત્તમદાસ. જીવનના ઉત્તરાર્ધમાં તેમણે પોતાના નામની આગળ માતાનું નામ મૂક્યું અને તેઓ ઈશા કુન્દનિકા તરીકે ઓળખાયાં. (સૌરાષ્ટ્ર) માં થયો હતો. માતાનું નામ ઈશા અને પિતાનું નામ નરોત્તમદાસ. જીવનના ઉત્તરાર્ધમાં તેમણે પોતાના નામની આગળ માતાનું નામ મૂક્યું અને તેઓ ઈશા કુન્દનિકા તરીકે ઓળખાયાં.

તેમણે પ્રાથમિક શિક્ષણ ગોધરામાં અને ઉચ્ચ શિક્ષણ વડોદરામાં લીધું. ત્રણ વર્ષ ભાવનગરની શામળદાસ કોલેજમાં અભ્યાસ કર્યો અને ઇતિહાસ તેમજ રાજકારણ વિષયો સાથે સ્નાતક થયાં. મુંબઈ સ્કૂલ ઓફ ઈકોનોમિક્સમાં 'એન્ટાયર પોલિટિક્સ' સાથે એમ.એ. નો અભ્યાસ કર્યો, પરંતુ તેમાં તેઓ પરીક્ષા આપી શક્યાં નહોતાં. શબ્દ સાથે ખૂબ બનતું. ફિલોસોફી વેપિકા તરીકે ૧૯૫૫ થી ૧૯૫૭ સુધી કામ કરતા રહ્યાં.

'ચાત્રિક' અને 'નવનીત' માં ૧૯૬૨ થી ૧૯૮૦ સુધી સંપાદક તરીકે ફરજ બજાવી. 'અખંડ આનંદ' અને 'જન્મભૂમિ' માં નિયમિત લખ્યું. ઉત્તમ વાચક અને ખૂબ અભ્યાસી. જીવનની ઊંડી અને સાચી સમજણ. યાદશક્તિ ધારદાર. એ વખતે તો તેઓ ફિલ્મ ડિવિઝનમાં કોમેન્ટરી પણ લખતાં. ધૂમકેતુ, શરદબાબુ અને ટાગોર, શેક્સપિયર તથા ઈબ્સનમાંથી તેમને પ્રેરણા મળી. તેમજ જે. કૃષ્ણમૂર્તિ અને ગાંધીજીની પણ તેમના પર અસર ખરી. જેટલું વાંચતાં તેટલું પચાવતાં. વાંચતાં વાંચતાં તેમની રુચિ ઘડાતી ગઈ અને સાહિત્ય દ્વારા કશુંક આપવાની ભાવના પ્રબળ બનતી ગઈ.

એવામાં એક મનગમતો સાથ મળ્યો.

મુંબઈમાં રહેતા મકરંદ દવે "સમર્પણ" માં કવિતાઓ લખતા. કુન્દનિકાબહેન તેનાં સંપાદિકા. ત્યાં પરિચય થયો. એક વખત કુન્દનિકાબહેને તેમને કહ્યું કે "તમે તો ગમતાંના ગુલાવના કવિ છો." એમાંથી આવ્યું કાવ્ય: "ગમતું હોય તો લ્યા ગુંજે ના ભરીએ, ગમતાનો કરીએ ગુલાવ." એ ગુલાવ સિંદૂર બનીને કુન્દનિકાબહેનના સેંથામાં પૂરાયો એવું તો ના જ લખી શકાય, કારણ કે એવું કુન્દનિકાબહેનના જીવન-કવન-વિચારો સાથે મેળ ના ખાય અને તેમનું લગ્ન કરીને

જોડાવું એ બિન-પરંપરાગત હતું એ અર્થમાં પણ ના કહી શકાય. કુન્દનિકા કાપડિયા અને મકરંદ દવે ૧૯૬૮ માં લગ્ન સંબંધે જોડાયાં હતાં. એ પછી કુન્દનિકા મકરંદ

"સ્નેહધન"થી ઓળખાવા લાગ્યાં.

તેમના જીવનનો સૌથી સાચો અને મોટો નિર્ણય એટલે મુંબઈ છોડીને "નંદીગ્રામ"ની સ્થાપના કરી તે. વલસાડ થી ધરમપુર જવાના રસ્તે તેમણે ૩૩ એકર જમીનમાં "નંદીગ્રામ"ની સ્થાપના કરી હતી. નંદીગ્રામના પ્રવેશ દ્વારે પ્રેમ, આનંદ અને શાંતિની ભૂમિ એવું બોર્ડ હતું, જે સાર્થક હતું. કુન્દનિકાબહેન અને મકરંદભાઈએ જ્યારે નંદીગ્રામનો નિર્ણય કર્યો ત્યારે મકરંદભાઈને હૃદયરોગના ત્રણ-ત્રણ હુમલા આવી ચૂક્યા હતા. મિત્રોએ તેમને આવો નિર્ણય લેતાં રોક્યા. કહ્યું, "પેટ ભરીને પસ્તાશો." જોકે મકરંદભાઈને તમ-મન ભરીને સરસ અને લાંબુ જીવ્યા અને આવું કહેનારાઓએ તેમના પહેલાં વિદાય લીધી.

નંદીગ્રામના નેજા હેઠળ સ્થાનિક આદિવાસીઓના ઉત્કર્ષની અનેકવિધ પ્રવૃત્તિઓ પણ થઈ હતી. સાહિત્ય-સર્જન અને સામાજિક-સેવાની સમાંતરે કુન્દનિકા કાપડિયાની જીવન સાધના ઘટ્ટ થતી ગઈ, ઓપતી ગઈ.

કુન્દનિકાબહેન ખૂબ અભ્યાસી, ઉત્તમ વાચક, શ્રેષ્ઠ સર્જક, અને પ્રેમાળ, જીવનરસને જાણનારાં અને માણનારા. ભીતરનાં પ્રવાસી. મકરંદ દવેનાં સાચૂકલાં સાથીદાર. સતત વિકસતાં વ્યક્તિ. આ બધાનો સાર એટલો જ કે તેઓ જીવનનાં પરમ સાધક હતાં.

હવે થોડી વાત કરીએ સાહિત્યકાર કુન્દનિકા કાપડિયાની.

એમની પ્રથમ રચના 'પ્રેમનાં આંસુ' વાર્તા. 'જન્મભૂમિ' પત્રએ યોજેલી આંતરરાષ્ટ્રીય વાર્તા સ્પર્ધામાં આ વાર્તા પુરસ્કૃત થયેલી. તેમને 'સાત પગલાં આકાશમાં' માટે ૧૯૮૫નો સાહિત્ય એકેડેમી, દિલ્હીનો પુરસ્કાર મળ્યો હતો. એમના વાર્તાસંગ્રહોમાં 'પ્રેમનાં આંસુ' (૧૯૫૪), 'વધુ ને વધુ સુંદર' (૧૯૬૮), 'કાગળની હોડી' (૧૯૭૮) અને 'જવા દઈશું તમને' (૧૯૮૩) મુખ્ય. ફિલસૂફી, સંગીત ને પ્રકૃતિ જેવા વિષયોને વિશેષ રીતે પ્રયોજતી એમની વાર્તાઓમાં રહસ્યમયતા કોઈ ને કોઈ રીતે આલેખાતી. પરમ સમીપે, ઊઘડતાં દ્વાર અંતરનાં, સાત પગલાં આકાશમાં તેમનાં વખણાયેલી કૃતિઓ. પરોઢ થતાં પહેલાં અને

અગનપિપાસા તેમની નવલકથાઓ પણ જાણીતી. ભલે તેમને સાત પગલાં આકાશ માટે સવિશેષ યાદ કરાતાં હોય, પણ પરોઢ થતાં પહેલાં તેમની ઉત્તમ નવલકથા છે. આ નવલકથા જીવનમાં પડેલા દુઃખના તત્ત્વને અતિક્રમીનેમનુષ્ય પોતાના આનંદરુપ સાથે શી રીતે અનુસંધિત થઈ શકે એ મૂળભૂત પ્રશ્ન છેડીને કલાત્મક રીતે પરોઢનાં આશાકિરણની ઝાંખી કરાવે છે.

તેમની કીર્તિદા કૃતિ એટલે નવલકથા સાત પગલાં આકાશમાં (૧૯૮૪). આ કૃતિએ સ્થિર પાણીને એવું તો ડહોળી નાખ્યું કે તેનાં જબરજસ્ત વમળ થયાં. સ્ત્રી મુક્તિની, સ્ત્રી સ્વાતંત્ર્યની, સ્ત્રી સમાનતાની, સ્ત્રીના અસ્તિત્વની, સ્ત્રીની ઓળખની, પાંજરે પૂરાયેલી સ્ત્રીની વેદનાની કથાને તેમણે કળાત્મક રીતે મૂકી. વાચક પર મોટી અસર પાડનારી ગુજરાતની પાંચ નવલકથાઓ ગણીએ તો તેમાં તમારે સાત પગલાં આકાશમાં નવલને મૂકવી જ પડે. કૃતિ તરીકે એ સાંગોપાંગ શ્રેષ્ઠ છે. તેમાં તાર સ્વરે વિચાર મૂકાયો છે અને તેને કારણે ઘણાં દામ્પત્યને ઘસરકા પડ્યા, પણ એ તેની ફળશ્રુતિ જ ગણાય.

સ્ત્રી અને પુરુષો વચ્ચેના સંબંધોની સંકુલ અને નાજુક સમસ્યાઓના સંદર્ભે નારી જીવનની વ્યથાને નિરુપતી, આ નવલકથા, કેટલીક સત્ય ઘટનાઓ અને મુખ્યત્વે વસુધાના પાત્ર દ્વારા સ્ત્રીનું અસ્તિત્વ અને તેની અસ્મિતા વચ્ચેના સંઘર્ષની કથા છે. અહીં પ્રયોજાયેલું શીર્ષક લાક્ષણિક છે. સાત પગલાં દ્વારા સપ્તપદી-લગ્નજીવનનું વ્યવધાન સુચવાય છે, તો 'આકાશ' દ્વારા એ વ્યવધાનમાંથી મળતી મુક્તિ સુચવાય છે, પરંતુ આ વાત ઉપસાવવા જતાં નાયિકા વસુધાની પડખે વ્યોમેશના પાત્રને સભાનપણે એકપક્ષી, કુંઠિત અને સ્ત્રીઓને અન્યાય કરનારા પુરુષોના પ્રતિનિધિ જેવું ચીતર્યું છે તેમાં આલેખન અસંતુલિત થયું હોય તેવી ફરિયાદ પણ થઈ હતી. આ કૃતિ પછી લેખિકાને મળેલા પત્રોનું પણ પુસ્તક થયું હતું, જેનું સંપાદન બકુલા ઘાસવાલા તથા અન્ય કોઈક સાથે મળીને કરેલું. સર્વોદયવાદી મીરાં ભટ્ટે સાત પગલાં સાથે નામની કૃતિ લખેલી એવું પણ યાદ આવે છે.

એક વાતનો વસવસો કે "સાત પગલાં આકાશ" માં નવલકથાને કારણે તેમની બીજી ઉત્તમ કૃતિઓની જોઈએ તેટલી નોંધ ના લેવાઈ. કુન્દનિકાબહેનને "સાત પગલાં

આકાશ"ની ઓળખમાં જ સીમિત કરી દેવાયાં.

એક બાબત એ પણ ખરી કે જે સ્ત્રી "સાત પગલાં આકાશ" માં લખે એ જ સ્ત્રી એક પુરુષ (મકરંદ દવે)ને સમર્પિત પણ થાય.

કુન્દનિકા કાપડિયાનું ગુજરાતી સાહિત્યમાં પાંચમાં દાયકામાં કથાસર્જક તરીકે આગમન તે નારી જીવનને સ્પર્શતી એક ક્રાંતિકારી ઘટના હતી. એમના જમાનાની કે સાંપ્રત સમયની નારી આર્થિક રીતે સમૃદ્ધ હોય કે ગરીબ, સુશિક્ષિત હોય અલ્પશિક્ષિત હોય કે અભણ કહેવાતા ઉજળિયાત વર્ણની હોય કે કહેવાતા નિમ્ન વર્ણની સામાજિક સ્તરે વિકાસશીલ હોય કે પછાત એવી બહુવિધ સ્થિતિઓ ધરાવતી નારીઓના જીવનની ગૂઢ સમસ્યાઓમાંથી ઉઘડતી ઊપસતી રુઢિગત દાંભિક સ્વાર્થ પરસ્ત સમાજની કરુણ ક્યાંક વરવી છબી એમની નવલકથાઓ તથા ટૂંકી વાર્તાઓમાં જુદી જુદી ઘટનાઓ રૂપે નિર્દેશાઈ છે.

આ ઉપરાંત ધર્મનાં વર્ષોથી ચાલ્યા આવતા બાહ્યાચાર અથવા વિધિ-વિધાનોની તદ્દન પર રહીને આસપાસના જગતમાં વિસ્તરેલા પ્રાકૃતિક પદાર્થો, કુદરતી બળોમાંથી ઈશ્વરનાં પરમતત્ત્વને પામવું એની સાથે આત્મિક શક્તિને એકાકાર કરીને બધા જ ભેદભાવોથી વિમુખ્ત રહીને મનુષ્ય જ્યાં જ્યાં મનુષ્યત્વ જણાય કે અનુભવાય એની પ્રેમાદરપૂર્વક પ્રતિષ્ઠા કરવી કે એનો મહિમા કરવો તે પણ તેમના સર્જનનો વિષય હતો.

એમની કેટલીક વાર્તાઓમાં અસરકારક રીતે તે ખીલ્યો અને ખૂલ્યો છે. એમની કેટલીક વાર્તાઓમાં એક તરફ અનેક અભાવો વેઠીને ઓછી આવક ધરાવતો ગરીબ કે મધ્યમવર્ગીય માણસ અનેક વિષમતાઓ સામે લડત-લડતા અસ્તિત્વ ટકાવવા મથતો અને કોઈ પણ ભોગે વફાદારી નેકી જેવા જીવન મૂલ્યોને ન ત્યજતો દર્શાવાયો છે તો બીજી તરફ બધી જ રીતે સુખી, સાધન સંપન્ન માણસ જે ભૌતિક સમૃદ્ધિના બધા જ વિષયો ભોગવીને વટથી જીવતો હોય એને જીવવાની સાચી દિશા બતાવવા પ્રેરે છે.

લેખિકા સાત્વિક જીવનનો મહિમા કરનારા વ્યક્તિ-ઘડતરની સાથે સાથે સમાજ ઘડતર અંગે પ્રેરક વિચાર દોહન સર્જન પ્રક્રિયામાં સાંકળતાં. એમની કૃતિઓમાં તેઓ સામાજિક નિસબત પ્રેરતી. આ હતી તેમની સૌથી

મોટી વિશેષતા. જીવનના જુદા જુદા સ્તરે પોતાના નામમાં ફેરફાર કરનારાં કુન્દનિકાબહેન કહે છે: "આપણે મોટાભાગની અટકો જ્ઞાતિસૂચક હોય છે. તેથી અટક પડતી મૂકીને આપણાં નામ જુદી રીતે લખાવાં જોઈએ એવો મારો મત છે. વળી નામમાં માતાનું નામ પણ જોડાયેલું હોવું જ જોઈએ. મારી ઉંમરે અને નામ જાણીતું થઈ ગયા પછી આ રીતના પરિવર્તનમાં થોડી ગૂંચ થાય, પણ એક સાદી શરૂઆત તરીકે મેં મારી અટક છોડી દઈને મારા જાણીતા નામ સાથે બીજું નામ જોડ્યું છે. ખરેખર તો માતાને પિતાના નામને સાંકળીને મારું નામ ર.ન. ઈશા કુન્દનિકા કરવાનું મને ગમે પોતાના નામ સાથે માનું નામ સાંકળવાની પ્રથા કંઈક દિવસ શરૂ થશે અને જેના હિસ્સે કામ આવ્યું છે. તેને ગૌરવ પણ મળશે એવી આશા છે."

તેમને ગુજરાતી ભાષા-સાહિત્યનો ટોચનો એવોર્ડ રણજીતરામ સુવર્ણ ચંદ્રક એનાયત નહોતો થયો તેના વિશે શું કરવી ટીકા કે શું કરવી ટિપ્પણ ?

શબ્દ-સર્જક અને જીવન-સાધક ઈશા કુન્દનિકાના આત્માને પરમ કૃપાળુ પરમાત્મા પરમ શાંતિ આપે. તેમને શત્ શત્ વંદન.

.....* * *.....
- વોટ્સએપ પર થી
WhatsApp

પ્રેમ

ના પ્રાપ્તિ : બસ પ્રેમ
હો વ્યાપ્તિ પ્રિય, એમ
શું ઊગમણે
શું આથમણે ?
સૂરજ દેશે હેમ
હળિયે મળિયે
માર્ગ બદલિયે
તોય ન જાગે વહેમ
આજુ - બાજુ
તાજું - તાજું
હોય પુષ્પની જેમ
આંસુ લૂછો
કશું ન પૂછો
કશું ન પૂછો : કેમ ?

કવિ ત્રિવેદી

મારા ઘટમાં બિરાજતા શ્રીનાથજી
શ્રીયમુનાજી શ્રીમહાપ્રભુજી
મારુ મનડું છે ગોકુલ વનરાવન
મારા તનના આંગણિયામાં તુલસીના વન
મારા પ્રાણ જીવન (૨) ... મારા ઘટમાં...

મારા આતમના આંગણિયામાં શ્રીબાલકૃષ્ણજી
મારી આંખો વાંચે ગિરધારી રે ધારી
મારું તન મન ગયું છે જેને વારી રે વારી
મારા શ્યામ મોરારી (૨) ... મારા ઘટમાં...

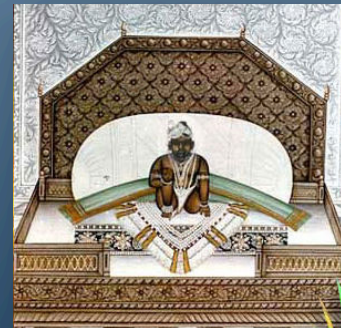
મને પ્રાણ થકી મારા વૈષ્ણવો વ્હાલા
નિત્ય કરતા શ્રીનાથજીને કાલા રે વાલા
મેં તો વલ્લભપ્રભુજીના કીધા છે દર્શન
મારું મોહી લીધું મન (૨) ... મારા ઘટમાં...

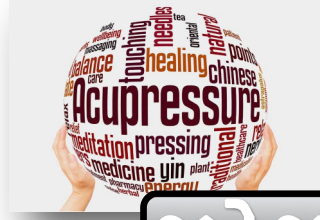
મારે નિત્ય વિઠ્ઠલવરની સેવા કરવી
મારે આઠે શ્રમાં કેરી ઝાંખી રે કરવી
મેં તો ચિતડું શ્રીનાથજીને ચરણે ધર્યું
જીવન સફળ થયું (૨) ... મારા ઘટમાં...

મને ભક્તિ મારગ કેરો રંગ રે લાગ્યો
મેં તો પુષ્ટિમાર્ગ કેરો સંગ રે સાંધ્યો
હીરલો હાથમાં આવ્યો (૨) ... મારા
ઘટમાં...

આવો જીવનમાં લહાવો કદી ના મળે
વારે વારે માનવદેહ ફરી ના મળે
મારો લક્ષ યોર્યાસીનો ફેરો રે ફળે
મને મોહન મળે (૨) ... મારા ઘટમાં...

મારી અંત સમય ફરી સુણો રે અરજી
લેજો શ્રીજી બાવા શરણોમાં દયા રે કરી
મારો નાથ તેડાવે (૨) ... મારા ઘટમાં...

**HOW TO
GIVE YOURSELF AN
ACUPRESSURE SESSION**

જાતે જ સ્વસ્થ રહો

એક્યુપ્રેશર ચિકિત્સા અપનાવો

ભગવાને આપણને જન્મ આપીને આપણા શરીરને સાચવવાનું અને તેનું રક્ષણ કરવાનું આપણને જ સોંપ્યું છે. જન્મ વખતે બાળકને ફક્ત શ્વાસ લેતા જ આવડે છે બાકી બધું શીખવું પડે છે જેમકે ચાલતા, દોડતા, બોલતા, લખતા, વાંચતા, કપડાં પહેરતા વગેરે બધુ જ શીખવું પડે છે. તેવી જ રીતે આપણા શરીરને સાચવવાની તેને સ્વસ્થ, તંદુરસ્ત, કાર્યરત રાખવાની જવાબદારી ભગવાને આપણને ખુદ ને જ સોંપી છે.

નિયમિત રીતે એક્યુપ્રેશર પદ્ધતિ અપનાવીને આ કાર્ય સહેલાઈથી પાર પાડી શકાય છે. એક્યુપ્રેશર શરીરની કુદરતી રોગ-પ્રતિકારક શક્તિને પ્રબળ બનાવે છે.

એક્યુપ્રેશરના વિશેષ ફાયદા કયા કયા છે ?

(૧) તે અત્યંત સરળ અને સાદી છતાં અસરકારક ચિકિત્સા પદ્ધતિ છે.

(૨) આ સારવાર સૌ કોઈ સ્વહસ્તે પોતાના ઘરમાં જ લઈ શકે છે.

(૩) આ સારવાર જરૂર પ્રમાણે વારંવાર લઈ શકાય છે.

(૪) આ સારવારના લાભો મેળવવા માટે આપણે એક પણ પૈસાનો ખર્ચ કરવો પડતો નથી.

(૫) એક્યુપ્રેશર સારવાર આડઅસરોથી પૂર્ણપણે મુક્ત છે. દવાઓના સેવનમાં આડઅસરોનો સતત ભય રહે છે, ઘણી વખત તેનાથી એક રોગને કાઢવા જતાં બીજા રોગનો ઉદ્ભવ થાય છે. એક્યુપ્રેશર સારવારમાં ભય કે જોખમ રહેતા નથી.

આ એક્યુપ્રેશર ની ઉપયોગીતા શું છે ?

(૧) રોગનાં લક્ષણોમાંથી રાહત મેળવી શકાય છે.

(૨) કેટલાક દાખલાઓમાં ડોક્ટર આવે ત્યાં સુધી અથવા દર્દીને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવે ત્યાં સુધી તકલીફ માં રાહત પહોંચાડી શકાય છે.

(૩) કોઈ રોગ ફરી ફરી ઊથલો મારતો હોય તો તેના ઊથલાઓને સાચવી શકાય છે.

(૪) કોઈ અન્ય પ્રકારની સારવાર ચાલુ હોય તો તે દ્વારા મળતી રાહતને એક્યુપ્રેશરની મદદથી ઝડપી અને પૂર્ણ બનાવી શકાય છે. આમ એક્યુપ્રેશરનો ઉપયોગ અન્ય ચિકિત્સા-પદ્ધતિઓ સાથે પણ લાભદાયક રીતે કરી શકાય છે.

(૫) એક્યુપ્રેશર વડે શરીરના અવયવો અને તંત્રોની કાર્યક્ષમતા વધારી શકાય છે. સાંધા અને સ્નાયુઓને મજબૂત બનાવી શકાય છે. ક્રિકેટ, હોકી, ફૂટબોલ, કબડ્ડી, ખોખો, ગોલ્ફ, ટેનિસ જેવી શારીરિક રમતો રમવામાં કે પાણીમાં તરી શકવાના કામમાં મોટી ઉંમર સુધી જાળવી રાખી શકાય છે.

(૬) કટોકટી ભરી પરિસ્થિતિમાં (દા.ત. : હૃદય રોગનો હુમલો) એક્યુપ્રેશર દ્વારા પ્રાથમિક સારવાર લઈ શકાય છે. આવા સમયે એક્યુપ્રેશર જોખમ ટાળવામાં મદદરૂપ પુરવાર થાય છે. એક્યુપ્રેશરની આ "ઈમર્જન્સી" સારવારનું ઘણું મહત્ત્વ છે.

હંમેશા તંદુરસ્ત સ્વાસ્થ્ય જાળવવા શું કરશો ?

સવારે ઉઠ્યા પછી, નિત્યક્રમ પતાવી ભૂખ્યા પેટે, ખાલી પેટે સર્વપ્રથમ એક્યુપ્રેશરની નીચે જણાવેલી ક્રિયાઓ કરો. હંમેશા આ ચિકિત્સા ભૂખ્યા પેટે જ લેવી. એક્યુપ્રેશર આપવા માટે આંગળીઓ અને અંગુઠા ના નખ કાપેલા હોવા જરૂરી છે. પેન્સિલના બુઠાં ભાગ થી પણ એક્યુપ્રેશર લઈ શકાય છે.

એક્યુપ્રેશર લેવાની રીતો :

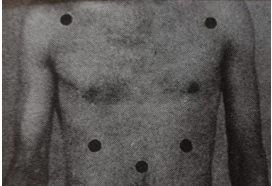
(૧) મોઢાને બંધ રાખીને, ઉપરનાં અને નીચેના દાંત સાથે ૩૦-૪૦ વખત અથડાવો.

(૨) મોઢાને બંધ રાખીને, જીભ વડે દાંત અને હોઠોની વચ્ચેની જગ્યા સાફ કરવાનો પ્રયત્ન કરો આ ક્રિયા ૧ થી ૨ મિનિટ સુધી કરતા રહો.

(૩) હથેળીઓને એકબીજા સાથે ૨૦-૩૦ વખત ઘસો આમ કરવાથી હથેળીઓમાં ગરમાવો ઉત્પન્ન થાય છે, આ રીતે ગરમ થયેલી હથેળીઓ આખા ચહેરા પર થોડી ક્ષણો સુધી મૂકી રાખો. આ ક્રિયા ૨-૩ વખત કરો.

(૪) આંખોની આસપાસ હાડકાની જે વર્તુળાકાર ધાર છે તેના પર ૧-૨ મિનિટ ચક્કાકાર માલીશ કરો.

(૫) નીચે જણાવેલા બિન્દુઓ દબાવીને તે દુખતા તો નથી ને તેની ખાતરી કરો.

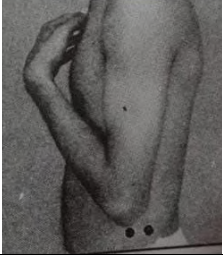

બિન્દુઓ—(ક) (ખ) (ગ)

(ક) છાતીના વચલા હાડકાના નીચેના છેડાથી ત્રણ-ચાર આંગળ નીચે, મધ્યરેખા પર આવેલું બિન્દુ.

(ખ) વક્ષ:સ્થળની ડીંટડીથી ત્રણ આંગળ બહાર અને પાંચ-છ આંગળ ઉપર, પહેલી તથા બીજી પાંસળીઓની વચ્ચે આવેલા બિન્દુઓ.

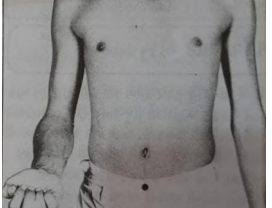
(ગ) છઠ્ઠી અને સાતમી પાંસળીઓની વચ્ચે વક્ષ:સ્થળની ડીંટડીની લાઈનમાં આવેલાં બિન્દુઓ.

બિન્દુઓ—(ઘ) (ચ)

(ઘ) પાંસળીઓના નીચેના છેડા (સૌથી નીચેના ભાગ) પર આવેલું બિન્દુ.

(ચ) શરીરની બાજુ પર, થાપાના હાડકાની ઉપરની કિનારી થી બે આંગળ ઉપર આવેલું બિન્દુ. આ પાંચ બિન્દુઓમાંથી કોઈપણ બિન્દુ દબાવવાથી દુઃખતું હોય તો તેના પર ૨-૩ મિનિટ એક્યુપ્રેશરની સારવાર લો.

બિન્દુઓ—(૧)

ત્યારપછી નીચે લખેલા બિન્દુઓ પર એક્યુપ્રેશરની સારવાર લો.

(૧) નાભિથી પાંચ-છ આંગળ નીચે, મધ્યરેખા પર આવેલું બિન્દુ

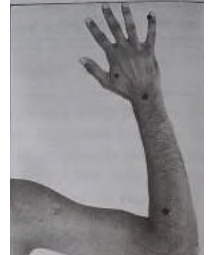
(૨) કોણીને કાટખૂણે વાળ્યા પછી પડતા સળના બહારના છેડાથી બે આંગળ દૂર આવેલું બિન્દુ

(૩) કાંડાના પાછળના ભાગ પર, મધ્યરેખા પર આવેલું બિન્દુ

(૪) હાથના અંગુઠા અને પ્રથમ આંગળીના વચ્ચેના માંસલ ભાગ પર આવેલું બિન્દુ

(૫) ટયલી આંગળીના નખના અંદરના ખૂણા પર આવેલું બિન્દુ

(૬) હથેળીના મૂળના સળ પર, પ્રથમ આંગળી, વચલી આંગળી અને ટયલી આંગળીના લાઈનમાં આવેલાં ત્રણ બિન્દુઓ (આ ત્રણેવ બિન્દુઓ એક સાથે દબાવી શકાય)

બિન્દુઓ—(૨)(૩)(૪)(૫)

(૭) હથેળીના મૂળના સળથી બે આંગળ દૂર અને પ્રથમ આંગળીની લાઈનમાં આવેલું બિન્દુ

(૮) ઘૂંટણને કાટખૂણે વાળ્યા પછી, ઘૂંટણના ગોળાકાર હાડકાની નીચેની કિનારીથી ચાર આંગળ નીચે અને સહેજ બહાર આવેલા બિન્દુઓ

(૯) પગની ઘૂંટીના અંદરના હાડકાની નીચે અને સહેજ પાછળ આવેલું બિન્દુ

(૧૦) પગની ઘૂંટીના અંદરના હાડકાની ટોચથી ત્રણ આંગળ નીચે અને ચાર આંગળ આગળ આવેલું બિન્દુ

બિન્દુઓ—(૬) (૭)

બિન્દુઓ—(૮)

બિન્દુઓ—(૮) (૧૦) (૧૧) (૧૨)

બિન્દુઓ—(૧૩)

(૧૧) પગની ઘૂંટીના બહારના હાડકાની આગળ આવેલું બિન્દુ

(૧૨) પગની ઘૂંટીના બહારના હાડકાની ટોચથી ત્રણ આંગળ નીચે અને ચાર આંગળ આગળ આવેલું બિન્દુ

(૧૩) કાનનાં બિન્દુઓ – ચિત્રમાં બતાવ્યા પ્રમાણે

સારવાર : આ દરેક બિન્દુ પર એક થી દોઢ મિનિટ એમ દિવસમાં બે વખત એક્યુપ્રેશર સારવાર લેવી. હંમેશા સ્વાસ્થ્ય સારું રાખવા યોગ્ય આહાર, યોગ્ય પરિશ્રમ અને યોગ્ય માનસ અનિવાર્ય છે.

ગર્વ લેવા જેવી ખાસ વાત

શ્રી કનુભાઈ ધારીઆ (અણિયાદવાળા) એક્યુપ્રેશરના નિષ્ણાંત છે અને વર્ષોથી નિ:શુલ્ક સેવા આપતા રહ્યા છે. તેમણે અનેકને સાજા સારા કર્યા છે. હસતા રમતાં કર્યા છે. શ્રી કનુભાઈના ભત્રીજી એટલે શ્રીમતી મીનાક્ષીબેન રાજેશકુમાર દેસાઈ (લાટવાળા). મીનાક્ષીબેને પણ કાકા પાસેથી રસપૂર્વક આ વિદ્યા શીખી નિ:શુલ્ક સેવા પ્રદાન કરતા રહ્યા છે. ભારતની આ પ્રાચીન વિદ્યાના નિષ્ણાંત આપણા સમાજમાં છે તેનો આપણને હંમેશા ગર્વ રહેશે.

- સંકલન

નટીલા(Nutella) સ્ટફિંગ મીની પેન કેક

આભા ઉદય શાહ (પડાલવાલા)

સામગ્રી: ૧ કપ મેદો, ૨-૩ ટેબલસ્પૂન પાઉડર સુગર, ૧/૨ ટીસ્પૂન બેકિંગ સોડા, ૧/૨ ટીસ્પૂન બેકિંગ પાવડર, ૧ કપ દૂધ, ૨ ટેબલસ્પૂન મેલ્ટેડ અમૂલ બટર, ૧ ટીસ્પૂન વેનીલા એસેન્સ, ૨ થી ૩ ચમચી છાસ.

રીત: ઉપર જણાવ્યા અનુસાર બધી સામગ્રી બરાબર મિક્સ કરીને બેટર તૈયાર કરવું. ત્યારબાદ અપ્પમ સ્ટેન્ડને બટરથી ગ્રીસ કરવું અને બેટર નાખવું. થોડીવાર સેકયા બાદ તેમાં નટેલા નાખી થોડું બેટર ઉમેરવું. થોડીવાર સેકયા બાદ ફેરવીને પાછું સેકવું. અને આ રીતે તમારી નટેલા સ્ટફિંગ મીની પેન કેક તૈયાર થઈ જશે.

કે. એમ. જી. જનરલ હોસ્પિટલ ટ્રસ્ટ, બાલાસિનોર

કમળાબેન શાંતિલાલ પરીખ (કુવાવાળા) સુપર સ્પેશ્યાલીટી સેન્ટર :-

યાલુ વર્ષે વિશ્વભરમાં જે "કોરોના વાયરસ (કોવીડ ૧૯)" ની મહામારી ચાલી રહેલ હોઈ સરકારશ્રીના આદેશ અનુસાર મહીસાગર જીલ્લા કલેક્ટર શ્રી આર. બી. બારડ અને જીલ્લા મેજિસ્ટ્રેટ, મહીસાગરના આદેશ મુજબ આપણી નવનિર્મિત "કમળાબેન શાંતિલાલ પરીખ (કુવાવાળા) સુપર સ્પેશ્યાલીટી સેન્ટરમાં" ચાલતી તમામ મેડીકલને લગતી સુવિધાઓ કે. એમ. જી. જનરલ હોસ્પિટલના જુના બીલ્ડીંગમાં તબદીલ કરીને તા.૦૯-૦૪-૨૦૨૦ ના રોજથી સદર આખું બીલ્ડીંગ "મહીસાગર જીલ્લા કોવીડ ૧૯ હોસ્પિટલ" ના દરજ્જા હેઠળ સરકારશ્રી ના હવાલે મૂકવામાં આવેલ છે. જેમાં હાલ કોરોના વાયરસના દર્દીઓની સારવાર ચાલી રહેલ છે.

શ્રી કે. એમ. જી. જનરલ હોસ્પિટલ ટ્રસ્ટમાં વધુ નોંધાયેલ દાન :-

(૧) શ્રી નિલેષભાઈ પ્રકાશચંદ્ર કચેરીઆ (વરખા)	: - રૂા. ૩,૦૦,૦૦૦/-
(૨) શ્રીમતી મંજુલાબેન નવનીતલાલ મણીલાલ ધારીઆ (ઓલ્લા) હસ્તે શ્રી વિરેન્દ્રભાઈ નવનીતલાલ ધારીઆ (ઓલ્લા)	: - રૂા. ૧,૧૧,૧૧૧/-
(૩) શ્રી અમરીશકુમાર સગુણરાય ત્રિવેદી	: - રૂા. ૫૧,૦૦૦/-
(૪) પ્રકાશ સાંકરલાલ ગાંધી ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ હસ્તે શ્રી નિકેશભાઈ ગાંધી	: - રૂા. ૫૦,૦૦૦/-

ડીમ્પલ રૂપેશ પરીખ દર્દી આર્થિક રાહત મિતી યોજનામાં વધુ નોંધાયેલ દાન :-

(૧) શ્રી નિશિથ પ્રકાશચંદ્ર કડકીઆ (સિકંદરાબાદ)	: - ૪ મિતિ
(૨) એક અનામી દાતા	: - ૫ મિતિ
(૩) શ્રીમતી પ્રતિભા પ્રકાશ કચેરીઆ (વરખા)	: - ૨ મિતિ

ડીમ્પલ રૂપેશ પરીખ દર્દી આર્થિક રાહત મિતી યોજનામાં રૂા. ૧૧૦૦૦/- નો ફાળો નોંધાવી ગરીબ દર્દીઓને રાહત દરે દવાઓ આપવા સહભાગી થવા દાતાશ્રીઓને વિનંતી

કે. એમ. જી. જનરલ હોસ્પિટલ ટ્રસ્ટમાં રૂા. ૫૦૦૦/- ભરી આજીવન સભ્ય થવા માટે વિનંતી.

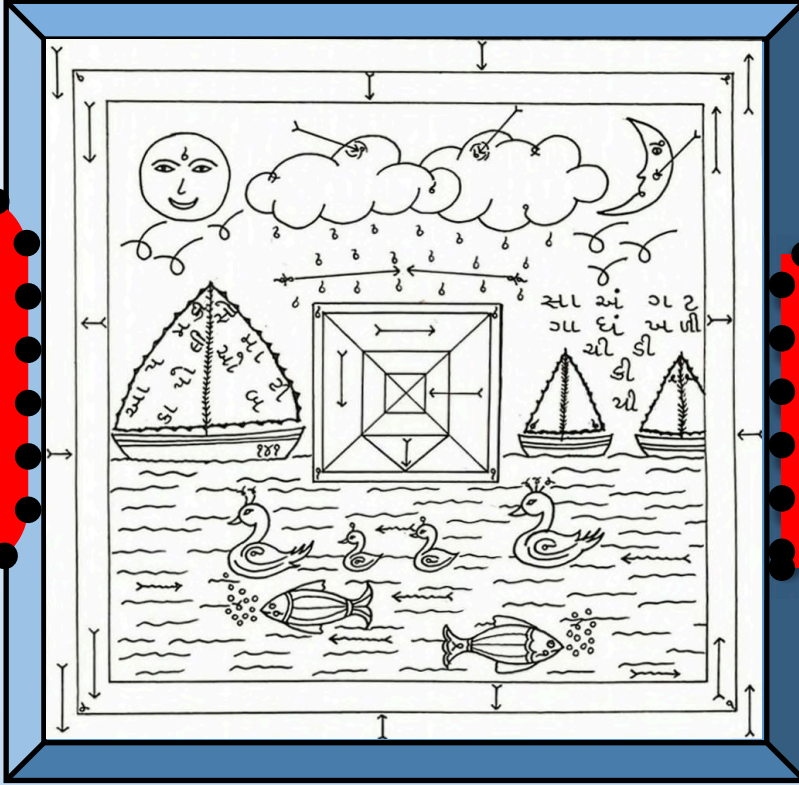
શ્રી નિતીન પરીખ, શ્રી પરેશ પરીખ - માનદ્ મંત્રીશ્રીઓ

ઓન-લાઈન બહુ રમ્યા, હવે જ્યોતિપુંજ સંગાથે રમવા આવો.

શયી, હર્ષિલ, ક્રિશા, જશ, ધ્વનિ, પલ અને અન્વી તરફથી

આપેલું ચિત્ર ધ્યાનથી
જુઓ, ચિત્ર વાંચો
અને સમજો, ને રમત
રમવાની શરૂ કરો.

નિયમો

નીચે પૂછાયેલા દરેક સવાલ
ના જવાબ ક્રમ પ્રમાણે
લખતા જવ.

સવાલ

૧) જો ઉપર દોરેલી આકૃતિની પ્રિન્ટ આઉટ તમારી સુગમતા માટે કાઢો, તો તેમાં કોઈપણ જાતના માર્કિંગ કે લીટા કરવાની સખત મનાઈ છે.

(૨) ઘરની દરેક વ્યક્તિએ પોતાની રીતે અલગ અલગ એક પેપર પર દરેક સવાલ ના સાચા જવાબ લખી લેવા. જવાબ લખવાની ટાઈમ લિમિટ ૧૦ મિનીટ છે, દરેકે દરેક રમનાર માટે.

(૩) દરેક સવાલના સાચા જવાબના [૫] પાંચ પોઈન્ટ અને ખોટા જવાબના [-૨] માઈનસ બે પોઈન્ટ છે.

આ જ્યોતિપુંજમાં જ આ રમતના જવાબ આપ્યા છે, તો ટોટલ મારો તમારામાંથી કોણ જીત્યું. હારનાર દરેક વ્યક્તિ મળી જીતનારને ઈનામ આપો અને તાળી પાડી વધાવી લો.

(૧) ઉપર દોરેલી આકૃતિ માં કુલ કેટલા ચોરસ છે ?

(૨) ઉપર દોરેલી આકૃતિ માં કુલ કેટલા ત્રિકોણ છે ?

(૩) ઉપર દોરેલી આકૃતિ માં કુલ કેટલા તીર છે ?

(૪) ઉપર દોરેલી આકૃતિ માં કુલ કેટલી આંખ દેખાય છે ?

(૫) ઉપર દોરેલી આકૃતિ માં કુલ કેટલા એકડા છે ?

(૬) ઉપર દોરેલી આકૃતિ માં કુલ કેટલા યોગડા છે ?

(૭) મને સળગતા કોલસા ખવડાવો તો જ હું દોડું (શબ્દ શોધો [૪ અક્ષર])

(૮) આપણી જ્ઞાતિની એક ખીજ ? (શબ્દ શોધો [૩ અક્ષર])

(૯) મારા ઘરે રોજ વસંતનો ઓચ્છવ, વાટિકા-ઉપવન મારા ઘરની અને સ્વર્ગ (શબ્દ શોધો [૨ અક્ષર])

(૧૦) મારા ને તારા બંનેના નયનમાં આ કોણ છે ? (શબ્દ શોધો [૨ અક્ષર])

જે જે શ્રી ગોકુલેશ

આવો પક્ષીઓના મલકમાં

નિલેશ નવીનચંદ્ર દેસાઈ (તેલવાળા)

બાળકો, વિદ્યાર્થીઓ સુંદરતાનો પરિચય આપવા રંગીન પુષ્પોની સાથે સાથે આપણને પક્ષીઓની પણ જાત આપી છે. પક્ષીઓ ને સોહામણા તેમ જ રંગબેરંગી પુષ્પના જેમ જ રંગીન બનાવ્યા છે. એમાંથી તમે કેટલા પક્ષીઓ જોયા છે ? સામાન્ય રીતે ૮-૧૦ કે નળ સરોવર ગયા હોય તો બીજા ૮-૧૦ અને ચીડિયા ઘરમાં ગયા હોય તો બીજા ૮-૧૦ વધારે. ટોટલ ૨૫-૩૦ થી વધારે પક્ષીઓ ને કદાચ તમે જોયા કે જાણતાં હશો બરાબર ને ?

આપણા ગુજરાત માં કેટલા પક્ષીઓ છે તેની કોઈ માહિતી ખરી ? આપણા ગુજરાત માં કુલ ૧૬૫ પ્રકારનાં પક્ષીઓ જોવા મળ્યા છે. જેમાં થી થોડા પ્રવાસી છે તે માત્ર થોડા સમય માટે આવે પછી જતા રહે છે પોતાના વતન માં પાછા. થોડા કચ્છ, સૌરાષ્ટ્ર, અને દક્ષિણ ગુજરાતમાં જ જોવા મળતા હોય તેવા પણ છે. જેમાંથી કેટલાક નું અસ્તિત્વ જ હાલ માં જોખમ માં છે, અથવા તો તે હવે જોવા જ મળતા નથી.

અહિયાં આપણે આ બધાં પક્ષીઓની વાત નથી કરતા પણ આપણાં દેશના અમુક પક્ષીઓ વિશે ચિત્ર અને માહિતી લાવ્યો છું તમારા સૌ માટે, તે તમને બધાને ખૂબ ખૂબ ગમશે.

ચાલો પક્ષી પાસેથી સીમાના બંધનો ભૂલીએ...

દેશે બાંધ્યા, વેશે બાંધ્યા,
ગામે બાંધ્યા, ગલીએ બાંધ્યા...
ધર્મે બાંધ્યા, નાત જાતે બાંધ્યા,
વાહા! સ્વાર્થે કેવા વ્યવહારો બાંધ્યા...
વ્યોમે વિચરી વદે સુનીતા,
પૃથ્વીપટે ના દીઠા સીમાડા...
છૂટે મનના સંકુચિત વાડા,
ખૂલે બ્રહ્માંડના દ્વાર ઉઘાડાં...
પંડિતાઈ પોથીમાં છાપી હોશે,
સંસ્કારો સંતાડ્યા કાગળ ઓથે...
પૂરી પીંજરે જાત પડ્યા કૂવે,
કરુણા ભાવને સંકોચ્યા ખૂણે...
સંકોચાયા મનડાંને પ્રેમને ભૂલ્યા,
હાય! માનવ થયા કેવા અજાણ્યા.

- સંકલન

કનરા બુલબુલ (અંગ્રેજી: Himalayan Bulbul), (Pycnonotus leucogenys) એ ગાયકપક્ષી છે. જો તેના બચ્ચાને હેળવવામાં આવે તો તે સહેલાઈથી માણસનું હેવાયું થઈ જાય છે. તે ભારતીય ઉપખંડના ઉત્તરીય વિસ્તારમાં અને તે સાથે જોડાયેલા કેટલાંક પ્રદેશોમાં જોવા મળે છે. તે અફઘાનિસ્તાન, ભૂતાન, નેપાળ, પાકિસ્તાન અને તાજિકિસ્તાનમાં પણ જોવા મળે છે. આ પક્ષી બહેરીનનું રાષ્ટ્રીય પક્ષી છે.

મોર એક જાણીતું અને માનવવસ્તીની નજીક રહેતું પક્ષી છે, જે ખાસ કરીને નર મોર ની રંગીન પીંછા વાળી પૂંછડી માટે જાણીતું છે. વર્ષા ઋતુમાં જ્યારે વાદળો ગડગડાટ કરતાં હોય અને વરસાદ પડવાની તૈયારી હોય ત્યારે નર મોર પીંછા ફેલાવે છે અને નૃત્ય કરતો હોય તેમ ધીરે ધીરે ગોળ ફરતા જઈ પોતાનાં ફેલાવેલાં પીંછાંને ઝડપથી ઘુજાવે છે, જેને "કળા કરી" કહેવાય છે. આનો હેતુ ઢેલ (માદા મોર) ને આકર્ષવાનો છે.

સિપાહી બુલબુલ એક પક્ષી છે. આ પક્ષી સામાન્ય રીતે ૨૦ સે. મી. (૮ ઇંચ) લંબાઈનું હોય છે. તેના પીઠના ભાગે તપખીરીયા બદામી રંગનું, પેટના ભાગે સફેદ રંગનું, ડોક કાળા રંગની, માથા પર મોટી કાળા રંગની કલગી, આંખો ઉપરના ભાગે લાલ રંગના ટપકાં, ગાલના ભાગે સફેદ રંગના પટ્ટા જોવા મળે છે. આ પક્ષી હડિયા બુલબુલ (Red vented bulbul)ના જેવો જ દેખાવ ધરાવે છે, પરંતુ આંખની ઉપરના ભાગનાં લાલ ટપકાં તેમ જ માથા પરની ઊંચી કલગીથી આ પક્ષી અલગ પડે છે.

મોર બાજ (અંગ્રેજી: Changeable Hawk-Eagle, Crested Hawk-Eagle), (Nisaetus cirrhatus) એ ભારતીય ઉપખંડ, ખાસ કરીને ભારત અને શ્રીલંકા અને દક્ષિણપૂર્વ હિમાલયની ધારે દક્ષિણપૂર્વ એશિયાથી ઇન્ડોનેશિયા અને ફીલીપાઈન્સ સુધી જોવા મળતું પક્ષી છે. આ પક્ષી સામાન્યપણે જંગલોમાં અને ટાપુઓની ઘાટી વનરાજીમાં એકલું (સંવનનકાળ સિવાયના સમયમાં) જોવા મળે છે. વૃક્ષ પર ડાંખળીઓથી માળો બાંધે છે અને એક ઇંડું મૂકે છે. તેના માથા પર મોરની જેમ કલગી હોવાથી તેને મોર બાજ કહેવામાં આવે છે.

હોલો એ આપણા ગુજરાત સહિત દેશના મોટા ભાગમાં જોવા મળતું ઘરઆંગણાનું કપોત કુળનું પક્ષી છે. તેની ચારથી પાંચ જાતો આપણા રાજ્યમાં જોવા મળી આવે છે. વિવિધ નામ અને વર્ગીકરણ ફેરફાર કરો સામાન્ય રીતે રહેણાક વિસ્તાર ના પરિસર માં જોવા મળતા તથા ગરદન ની પાછળ કાળો કાંઠલો ધરાવતા હોલા ને અંગ્રેજીમાં યુરેશીઅન કોલ્ડ ડવ કહે છે. (ચિત્રદર્શન માં દર્શાવેલ 'હોલડી' ને અંગ્રેજીમાં લાફીંગ ડવ કહે છે.)

સુગરી (વીંદર સુગરી)

સુગરી સમાજના પક્ષીઓ પરસ્પર લગ્નગ્રંથિથી બંધાઇ રહેવાની પરંપરાની ગુલામી પસંદ કરતાં નથી, જેથી માદા સુગરી 'નરને નહીં પણ ઘરને પસંદ કરે છે' અને જો ઘર પસંદ પડે તો એને બનાવનાર આર્કિટેક્ટ નર પસંદ પડે જ ને !!! નર સુગરીનો માળો એટલે કે ઘર પસંદ પડતા એ ઘરમાં જઇ માદા સુગરી વસવાટ કરે છે અને બીજા તબક્કે મનમેળ પડ્યાથી લગ્નગ્રંથિ બંધાયેલા નર-માદા સુગરી પોતાના ઘરને પૂર્ણ કરવામાં વ્યસ્ત બની જાય છે. વર્ષાઋતુ બાદનો સમયગાળો સુગરી પક્ષીના પ્રજનનકાળ માટે ઉત્તમ ગણાય છે

કાયબરંગી

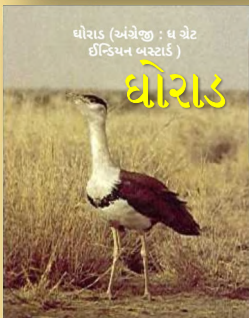
કાયબરંગી (અંગ્રેજી: Ruddy Turnstone)

કાયબરંગી (અંગ્રેજી: Ruddy Turnstone), (*Arenaria interpres*) એ યાયાવર પક્ષી છે, જે યુરેશિયા અને ઉત્તર અમેરિકાનાં ઉત્તરીય ભાગમાં પ્રજનન કરે છે અને શિયાળામાં દક્ષિણ તરફ, લગભગ સમગ્ર વિશ્વના સમુદ્ર કિનારાઓ પર ઉડી પહોંચે છે. કાયબરંગીની વર્તણુકનો અભ્યાસ કરતા ખબર પડે છે કે તે દરીયાકીનારે નાના પથ્થરો ઉથલાવી ને નીચે છુપાયેલા જીવો ને ભોજન બનાવે છે. આથી જ તેનું અંગ્રજી નામ Turn stone પડ્યું હશે તેમ લાગે છે.

પીરોજી માખીમાર (અંગ્રેજી: Verditer Flycatcher)

પીરોજી માખીમાર (અંગ્રેજી: Verditer Flycatcher), (શાસ્ત્રીય નામ: *Muscicapa thalassina*) એ ભારતીય ઉપખંડમાં અને એમાં પણ ખાસ કરીને હિમાલય પર્વતમાળાના નીચાણવાળા વિસ્તારમાં જોવા મળતું એક પક્ષી છે.

ધોરાડ (અંગ્રેજી : ધ ગ્રેટ ઈન્ડિયન બસ્ટાર્ડ)

ધોરાડ

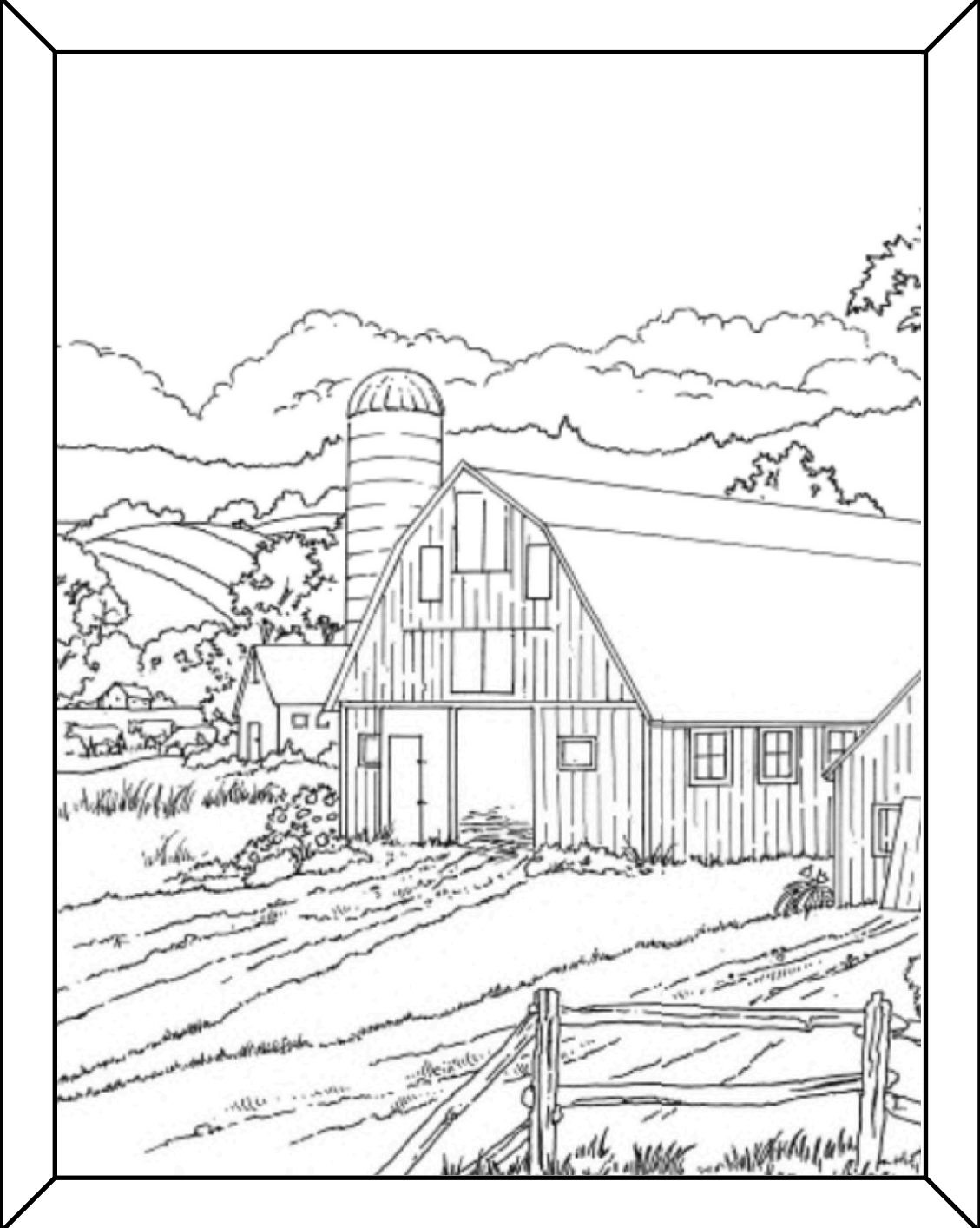
ધોરાડ (અંગ્રેજી : ધ ગ્રેટ ઈન્ડિયન બસ્ટાર્ડ) એ ભારતીય ઉપખંડમાં જોવા મળતી પક્ષીઓની એક પ્રજાતિ છે. સ્વભાવે શાંત એવું આ પક્ષી ભારત દેશમાં પણ જોવા મળે છે. ગુજરાત, મહારાષ્ટ્ર, રાજસ્થાન, આંધ્ર પ્રદેશ, છત્તીસગઢ તેમ જ કર્ણાટક રાજ્યમાં આ પક્ષી જોવા મળે છે.

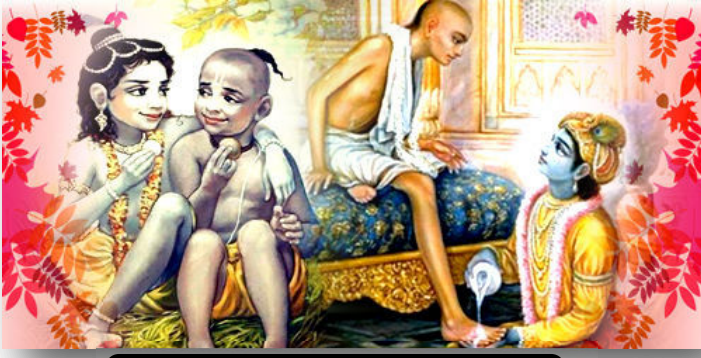

મોઢે રંગ ઢે

ત્વેશા મનિષા નિમીષ શાહ

આ સાથે મોકલાવેલા ચિત્રને પેપર પર ઢોરી તેમાં મનગમતા રંગ પૂરો. શક્ય ઢોય તો આ ડ્રોઇંગ નું પ્રિન્ટ-આઉટ કાઢી બાળકની સુગમતા માટે આપવું.

શ્રી કૃષ્ણના મિત્ર સુદામા

પરિક્ષિત રાજાએ શુકદેવજીને પૂછ્યું "હું શુકદેવજી! ભગવાનના કોઈ મિત્ર હતા કે નહીં?" શુકદેવજી કહે, "હા, એક મિત્ર હતો, જેનું નામ સુદામા હતું. સુદામા બ્રહ્મજ્ઞાની, જિતેન્દ્રીય, શાંત સ્વભાવનો અને ગૃહસ્થાશ્રમી બ્રાહ્મણ હતો. સુદામાના પરિવારમાં પત્ની, બે દીકરા અને બે દીકરીઓ હતા. અતિશય ગરીબીમાં જીવતા હતા. અવારનવાર સુદામા પોતાની પત્નીને પોતાના મિત્ર શ્રી કૃષ્ણની વાતો કરતા. "શ્રી કૃષ્ણ, મારો બાળપણનો મિત્ર, સોનાની દ્વારિકા નગરીનો રાજા છે." પત્ની કહેતી, "તમારો મિત્ર ક્યારેય તમારી ખબર કાઢવા આવ્યો? એમ કરો કાંઈ પણ માંગવા નહીં, પણ એકવાર મળવા જરૂર જાઓ." સુદામા જવા તૈયાર થયા. સુદામાની પત્ની વિચારે છે. મારાપતિના મિત્રનો પરિવાર ખૂબ મોટો છે.

પહેલીવાર મારા પતિ મિત્રને મળવા જાય છે. તો ખાલી હાથે કેમ જવાય? કાંઈક ભેટ તો આપવી પડે. સંકટમાં સ્ત્રીની કસોટી થાય છે-જેમ સોનાની અગ્નિમાં અને સૈનિકની યુદ્ધમાં. સુદામા રોજ વનમાં જાય અને ખાલી ડૂંડા ધોકાવી જે દાણા મળે તે લઈ આવે. તેની પત્ની તે દાણાની રાબ બનાવે. ઘરના બધાને તે આપે. અને પત્ની પોતે ફક્ત પાણી પી લે. પત્ની સુદામાને કહે, "મેં તમારા મિત્ર માટે ભેટ તૈયાર કરી રાખી છે. જ્યારે તમારે મિત્ર પાસે જવું હોય ત્યારે મને કહેજો." વારંવાર પત્ની અને બાળકોના કહેવાથી સુદામા તૈયાર થયા. સુદામાને તેની પત્નીએ શ્રી કૃષ્ણને ભેટ આપવા પૌઆની પોટલી માંડી. સુદામા કહે આ પોટલી પર સફેદ કપડું વીંટી દે. સુદામાની પત્નીને ઘરમાં ક્યાંય સફેદ કપડું ન મળ્યું. પોતાની સાડીમાંથી કપડું ફાડી પોટલી પર બાંધી દીધું. પોટલી બગલમાં દબાવી સુદામા, "શ્રી હરિ, શ્રી હરિ" કરતા દ્વારકા જવા તૈયાર થયા. છોકરાઓ કહે, "પિતાજી, વહેવા પાછા આવજો, નહીં તો અમારે એકાદશી કરવી પડશે." સુદામા લાકડી અને પોટલી લઈ ચાલવા લાગ્યા. રસ્તામાં ગોમતી નદી આવી તેમાં સ્નાન કર્યું.

ચાલતા ચાલતા મધ્યાહન થતાં સુદામા દ્વારકા આવી પહોંચ્યા. ભગવાનના મહેલ પાસે આવ્યા. સુદામા પ્રતિહારીને કહે, "ક્યાં છે કનૈયો? હું એને મળવા આવ્યો છું." પ્રતિહારી કહે, "કનૈયો કોણ છે? અહીં તો દ્વારકાધીશ રહે છે." ભગવાન કનૈયો સાંભળતા ઉઠ્યા, નીચે આવ્યા. સુદામાને ભેટી પડ્યા. સુદામાને રાજમહેલમાં લઈ આવ્યા. શ્રી કૃષ્ણ ભગવાને સુદામાના જમણા પગની પૂજા કરી. ભગવાને પૂજા કરતા સુદામાના પગમાં કાંટા-કાંકરા ભરાયેલા જોયા. ભગવાને આજ્ઞા કરી સોય લાવો. સોય લાવતા વાર થઈ એટલે શ્રી કૃષ્ણે પોતાની દાઢથી સુદામાના પગમાંના કાંટા ખેંચી કાઢ્યા. ભગવાને કહ્યું, "સુદામા, ગરમ પાણી આવી ગયું છે તમે નાહી લો." સુદામાએ સ્નાન કર્યું એટલે સુંદર વસ્ત્રો અને અલંકારો એમને પહેરાવ્યા. ભાતભાતના મિષ્ટાન્ન જમાડ્યા. સુદામા મનમાં વિચારવા લાગ્યા, 'આ પૌઆની પોટલી કૃષ્ણને આપવી બરાબર નથી.' પોતાની બગલમાં સંતાડી રાખી. બપોરે સુદામાએ કહ્યું, "કનૈયા, મારે માતા દેવકી અને પિતા વાસુદેવના દર્શન કરવા છે." ભગવાન સુદામાને માતા પિતા પાસે લઈ ગયા. માતા દેવકી કહે, "સુદામા, એક દિવસ એવો નથી ગયો જ્યારે કૃષ્ણે તને યાદ ન કર્યો હોય." આ સાંભળી સુદામાની આંખમાં આંસુ આવી ગયાં. સુદામા શ્રી કૃષ્ણ સાથે ત્રણ દિવસ રહ્યા. ભગવાને સુદામાને આખું દ્વારકા દેખાડ્યું. હવે સુદામાને પોતાના ભૂખ્યા છોકરાઓ યાદ આવી ગયા. ભગવાન વેદના જાણી ગયા. બ્રહ્માને આજ્ઞા કરી. સુદામાનું ઘર બદલો. રાયરચીલું વસાવો. શ્રી કૃષ્ણ અને સુદામા વાતો કરતા હતા ત્યાં ભગવાનના બાળકો આવ્યા. કૃષ્ણને કહે, "આ દાદાની ઓળખાણ કરાવો." ભગવાન કહે, "મારા બાળપણનો ખાસ મિત્ર છે." સુદામાને એક બાજોઠ પર બેસાડ્યા. ભગવાને બધી પટરાણીની ઓળખાણ કરાવી. ૧૬૧૦૮ રાણી અને એ બધાનાં દસ દસ દીકરા. બધાં આવ્યા. વારાફરતી બધા સુદામાને પગે લાગતા જાય છે અને ભગવાન એ બધાની ઓળખાણ કરાવતા જાય છે. સુદામા કહે, "હવે મારે જવું જોઈએ." સુદામા મનમાં વિચારે છે કે આ પૌઆની પોટલી કૃષ્ણને આપું કે ન આપું? એ જ વખતે ભગવાને સુદામાની બગલમાં થી પૌઆની પોટલી લઈ લીધી. ભગવાન પોટલી છોડવા લાગ્યા. પોટલીમાંથી દાણા નીચે પડવા માંડ્યા. નીચે પડતા દાણા ભગવાન ખાવા લાગ્યા. ભગવાને કહ્યું, "આ પ્રસાદ ચાંદીના પાત્રમાં પધરાવી બધાને વહેંચી આપો."

પૌઆની પ્રસાદી બધાને આપી. સૌ વિચારવા લાગ્યા, આવી મીઠી પ્રસાદી ક્યારેય મળી નથી. સુદામા વિચારે છે, મારા લાવેલા પૌઆ માં શું બળ્યું છે? બધાં કેવા પ્રેમથી ખાય છે.

સુદામાએ ભગવાનને કહ્યું, "હવે કાલે મને જવા દો." ભગવાન કહે ભલે. બીજે દિવસે સવારે સ્નાન-સંધ્યા પતાવી, જમ્યા. વિદાય વખતે સુદામા ભગવાનના પરિવારને મળ્યા. એકમેકની આંખમાં આંસુ આવ્યાં. માણસે પોતાનું વ્યક્તિત્વ એવું વિકસાવવું જોઈએ કે પોતાની હાજરી કરતા ગેરહાજરી વધુ સાલે. ઠાકોરજીએ પોતાની પટરાણીને કહ્યું, "સુદામા જે કપડાં પહેરીને આવેલા તે ધોયા હોય તો લાવો. અહીં રસ્તામાં ચોર લૂંટારા બહુ છે. દાગીના કાઢી નાંખો." સુદામાએ દાગીના કાઢી નાખ્યાં. ભગવાન કહે, "તમે તમારા અસલ કપડાં પહેરી લો." સુદામાએ પોતાના કપડાં પહેરી લીધા. ભગવાનને નમસ્કાર કરી ચાલવા લાગ્યા. ચાલતા ચાલતા સુદામા વિચારે છે કે શ્રી કૃષ્ણે મારા પ્રત્યે કેવો પ્રેમ બતાવ્યો! ઘરના દરેકે દરેક પ્રેમ બતાવવા લાગ્યા. મારા અસલ કપડાં પહેરાવી દીધા તે સારું કર્યું. નહીં તો શ્રીમંતાઈ આવવાથી માણસ ભગવાનને ભૂલી જાય છે. મારું મન સતત ઈશ્વરમાં જ રહે માટે શ્રી કૃષ્ણએ મને ધન ન આપ્યું. અને તે સારું જ કર્યું છે. શ્રી કૃષ્ણનો જ વિચાર કરતા કરતા છેક પોતાને ગામ જ્યાં પોતાની ઝૂંપડી હતી તે જગ્યાએ પહોંચી ગયા. ત્યાં જઈને જોયું તો પોતાની ઝૂંપડી ન જોઈ. તેને બદલે મહેલ દેખાયો. સુદામા વિચારવા લાગ્યા, મારું ઘર, મારી પત્ની, મારા બાળકો અહીંથી ક્યાં ગયા હશે? ત્યાં તો મહેલમાંથી સુદામાના પત્ની આવ્યા અને સુદામાને કહેવા લાગ્યા, "આ બધું ઐશ્વર્ય તમારા મિત્ર એ આપ્યું. " સુદામા વિચારવા લાગ્યા, "જ્યારે હજાર હાથવાળો આપવા માંડે ત્યારે બે હાથવાળો કેટલુંક લઈ શકે?" બ્રહ્માજીએ ભગવાનને ફરિયાદ કરી કે, "મેં સુદામાના ભાગ્યમાં ભાગ્યક્ષય લખેલો. તેને તમે ભાગ્યશ્રી બનાવી દીધો!" બ્રહ્માજી કહે, "હે ભગવાનાતમે મારો અધિકાર લઈ લીધો તેમ નથી લાગતું?" ભગવાને બ્રહ્માને કહ્યું, "જે મનુષ્ય નિષ્કામ ભાવે સતત મારું સ્મરણ કરે, પોતાનું સર્વસ્વ અર્પણ કરે, તેના દુઃખ-દારિદ્ર હું દૂર કરું છું." ભગવાન કહે છે, "પુરુષાર્થ કરો, પ્રાર્થના કરો. ક્યારેય ભગવાન પાસે માંગો નહીં. જે કાંઈ સહજ રીતે મળે તેનાથી ચલાવતા શીખો. સંતોષ રાખવો અને સદાય ઈશ્વરનું સ્મરણ કરતાં રહેવું."

વાર્તાના આધારે નીચે પૂછેલા પ્રશ્નોના જવાબ બાળકોને સમજાવો:

- (૧) સુદામા વિશે ૫-૭ વાક્ય બોલો.
- (૨) કૃષ્ણએ સુદામાનું સ્વાગત કઈ રીતે કર્યું?
- (૩) નીચેના વિધાનો ખરા છે કે ખોટા તે કહો:
 - (અ) સુદામા વિચારવા લાગ્યા, "જ્યારે હજાર હાથવાળો આપવા માંડે ત્યારે બે હાથવાળો કેટલુંક લઈ શકે?"
 - (બ) સુદામા શ્રી કૃષ્ણ સાથે ત્રણ દિવસ કુટુંબ સહિત રહ્યા.
 - (ક) શ્રી કૃષ્ણ મારો બાળપણનો મિત્ર, સોનાની દ્વારિકા નગરીનો રાજા છે.
 - (ઝ) કોણે કોને કહ્યું તે કહો:
 - (ક) "જે મનુષ્ય નિષ્કામ ભાવે સતત મારું સ્મરણ કરે છે એના દુઃખ- દારિદ્ર હું દૂર કરું છું."
 - (ખ) "તમે તમારા અસલ કપડાં પહેરીલો."
 - (ગ) "સુદામા જે કપડાં પહેરીને આવેલા તે ધોયા હોય તો લાવો."
 - (ઘ) "મારે માતા દેવકી અને પિતા વાસુદેવના દર્શન કરવા છે."
 - (ચ) "મેં તમારા મિત્ર માટે ભેટ તૈયાર કરી રાખી છે."
 - (પ) આ વાર્તામાં ભગવાન મનુષ્યને શું ઉપદેશ આપે છે?

રેડ કેપ્સીકમ

એક સંતરા માંથી જેટલું વિટામીન 'સી' મળે છે તેના કરતાં ત્રણ ગણુ વધારે વિટામીન 'સી' રેડ કેપ્સીકમ માંથી પ્રાપ્ત થાય છે. જમતા પહેલાં રોજ સલાડ માં તે લેવું જોઈએ.

શ્રી
બાલાસિનોર
નવયુવક સંઘ

જ્યોતિપુજ

૩૯

હિંડોબાખાટ

નીચે ડાબી બાજુ આપેલા ફિલ્મી ગીતોના શબ્દોને જમણી બાજુ એ આડા-અવડા થઈ ગયેલા ફિલ્મના નામ અને કયા કલાકાર પર તે ગીત ફિલ્માંકન કરાએલું છે તે શોધો.

યોગ્ય જોડી જોડો

ગીતોના શબ્દો

ફિલ્મના નામ અને
કલાકાર

- (૧) ઈતની શક્તિ હમે દેના દાતા મનકા વિશ્વાસ
કમજોર હો ના....
- (૨) હે માલિક તેરે બંદે હમ, ઐસે હો હમારે કરમ....
- (૩) હમ કો મન કી શક્તિ દેના, મન વિજય કરે....
- (૪) તેરી હૈ ઝમીં, તેરા આસમાં, તૂ બડા મહેરબાન્ ,
તૂ બક્સિસ કર....
- (૫) જો બોએગા, વહી પાએગા, તેરા કિયા આગે
આયેગા....
- (૬) તોરા મન દર્પન કહેલાએ, ભલે બૂરે સારે કર્મો કો
દેખે ઔર દિખાએ....
- (૭) તેરી પનાહ મેં હમે રખના, સીખે હમ નેક રાહ
પર ચલના....
- (૮) ઓ પાલનહારે, નિર્ગુણ ઔર ન્યારે. તુમરે બીન
હમરા કોન નહીં....

- (A) જૈસી કરની વૈસી ભરની -
ગોવિંદા
- (B) લગાન - સુહાસીની મુળે
- (C) કાજલ - મીનાકુમારી
- (D) અંકુશ - નિશા સિંહ,
આશાલતા
- (E) દો આંખે બારહ હાથ - સંધ્યા
- (F) પનાહ - પલ્લવી જોષી
- (G) ધ બર્નિંગ ટ્રેન - સીમ્મી
ગરેવાલ
- (H) ગુડી - જયા ભાદુરી

નિમીષા જ્જેશ કડકીઆ (મરઘા)

જે જે શ્રી ગોકુલેશ

રામાયણ, મહાભારત માં આવતા પાત્ર પર થી માતા, પિતા, પુત્ર ની જોડી બનાવવા યોગ્ય ખાનામાં યોગ્ય નામ શોધીને લખો.

પાત્રના નામ :-

[રાવણ, ધૃતરાષ્ટ્ર, ભરત, ભીમ, રામ, દુર્યોધન, દશરથ, અર્જુન, રામ, પાંડુ, મેઘનાદ, અભિમન્યુ, યુધિષ્ઠિર, દશરથ, ઘટોત્કચ, કુશ].

ક્ર. નં.	માતા	પિતા	પુત્ર
(૧)	સુભદ્રા		
(૨)	મંદોદરી		
(૩)	કૌશલ્યા		
(૪)	ગાંધારી		
(૫)	કૈકેયી		
(૬)	હિડિંબા		
(૭)	સીતા		
(૮)	કુંતી		

હસતા અક્ષર

(૧) ઘરમાં વાસણ ઘસવાથી હાથની હથેળીના એક્યુપ્રેશર પોઈન્ટ્સ દબાય છે અને શરીર તરોતાજ અને સ્વસ્થ રહે છે!!!

(૨) ઘરમાં પંખા, ટ્યુબલાઈટ સાફ કરવાથી ડોકના દુઃખાવા દૂર થાય છે!!!

(૩) ઘરમાં ઝાડૂ પોતા કરવાથી કમરના દુઃખાવા દૂર થાય છે!!!

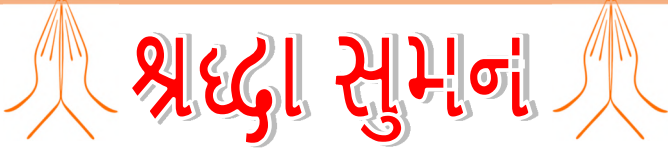
(૪) ઘરમાં ગાદલા ઉંચકીને પાથરવાથી પેટ અને પીઠની તકલીફમાં રાહત થાય છે!!!

(૫) ઘરમાં રસોઈ કામમાં મદદ કરવાથી પત્નીના સ્વભાવની ઉગ્રતા ઓછી થઈ, અણધાર્યું પરિવર્તન આવે છે!!!

(૬) ઘરમાં નાના બાળકોને તેડવાથી અને રમાડવાથી આપણો પોતાનો ક્રોધ અને ગુસ્સો ઓછો થાય છે. અને સ્વભાવ શાંત અને ઋજુ બની જાય છે!!!

ઘરમાં રહો, સ્વસ્થ રહો

"સાત પગલાં આકાશમાં" અને "પરમ સમીપે" તેમના બહુજ વખણાયેલા અને વંચાયેલા સર્જનોના રચિયતા એવા ગુજરાતી કૃતિનાં જાજરમાન લેખિકા કુંદનિકાબેન કાપડીયાનું ૩૦-૦૪-૨૦૨૦ ના રોજ વહેલી સવારે નંદીગ્રામ ખાતે તેમનું દુઃખદ નિધન થયું. (યોગાનુયોગ ૩૦ એપ્રિલ, ૧૯૬૮ના દિવસે તેમણે સ્વ. મકરંદ દવે સાથે લગ્ન કર્યા હતા) આજે તેઓ આપણી વચ્ચે હયાત નથી અને ખરેખર "પરમ સમીપે" ગયા છે, તેમને અમારી ભાવપૂર્વક શ્રદ્ધાંજલિ...!!

જેમના લખાણો સ્ત્રી સંવેદનાથી ભારોભાર છલકાયેલા હતા અને "સ્નેહધન" તેમનું તખલ્લુસ નામ હતું. તેમણે તેમના કવિ પતિ મકરંદ દવે સાથે વલસાડ પાસે આવેલા વાંકલ ગામે 'નંદીગ્રામ' નામનો આશ્રમ સ્થાપ્યો હતો. તેઓ ૧૯૫૫ થી ૧૯૫૭ સુધી 'યાત્રિક' અને ૧૯૬૨ થી ૧૯૮૦ સુધી 'નવનીત'નાં સંપાદક રહી ચુક્યા હતા. તેઓને ૧૯૮૫ નો સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્હીનો પુરસ્કારનો પુરસ્કાર એનાયત થયો હતો.

"આજે "સાત પગલાં આકાશમાં" તેમની રચેલી કૃતિમાંથી બે શબ્દ તમારા સુધી જરૂર પહોંચાડશું વસુધાએ રેતીથી મુઠ્ઠી ભરી અને પોલી આંગળીઓમાંથી સરવા દીધી. થોડીક પળોમાં આખું જીવન નજર સામેથી પસાર થઈ ગયું....., બધું કાળના પ્રવાહોમાં વહી ગયું હતું. હવે સામું હતું હિમાલયનું ઊંચું શિખર અને એની ઉપર તારાઓથી ઝળકતું આકાશ."

- તંત્રી મંડળ તરફથી

ॐ શાંતિ...!!

ખિસકોલી

ઝાડની ડાળે ખિસકોલીને પૂછ્યાં જો એનાં હાલ, હાલ પૂછ્યાં તો ખિસકોલીની વેગીલી થઈ ચાલ

ભરબપોરે ખિસકોલીએ દોડાદોડી કરી આમ ઝાડની ડાળે પળમાં ઊગ્યું ગલગલિયાનું ગામ ખડખડ હસતી ડાળ પર ઊભરી આવ્યું એને વ્હાલ ખિસકોલી પણ થઈ ગઈ શરમાઈને લાલમલાલ ઝાડની ડાળે..,

જાણ હવાને થઈ આ વાતની એ જોવાને આવી સાથે એની રજકણોની ફોજ અજાયબ લાવી ખિસકોલી ગભરાઈ ગઈ ને કૂલ્યા રે એના ગાલ આંખ કરીને બંધ બેસી ગઈ જાણે ધરી હો ઢાલ ઝાડની ડાળે..,

પાંદડાંજીએ મસ્ત હવાને ધમકાવી રે આમ રજકણોની ફોજ તમે અહીં લાવ્યાં રે શું કામ ? ફેન્ડ અમારી ખિસકોલી, જરા કરી લો એને વ્હાલ રજકણોને છોડી હવાએ ખિસકોલીને કીધું વ્હાલ ઝાડની ડાળે..,

ફરફર ફરફર વ્હાલ હવાનું પામી રે ખિસકોલી ખિસકોલીએ વ્હાલ પામીને આંખ ફટાફટ ખોલી ખુશ થઈ ખિસકોલી ને બદલાણી એની ચાલ ખિસકોલી પર જામેલ મારી નજરું માલામાલ ઝાડની ડાળે ખિસકોલીને પૂછ્યાં જો એનાં હાલ, હાલ પૂછ્યાં તો ખિસકોલીની વેગીલી થઈ ચાલહેમંત

આધ્યાત્મિક શબ્દોની સરળ વ્યાખ્યા

૧. અનુષ્ઠાન : એટલે કોઈ પણ મંત્રના કરેલા સવા લાખ જપ (વિધિમુજબ)
૨. સંસ્કૃતિ : એટલે પેઢીઓના ભેગા થયેલા સારા સંસ્કારોની પ્રવૃત્તિ.
૩. ધ્યાન : એટલે તમે ધ્યાન ધરો છો તેનું પણ ધ્યાન ન રહે તે ધ્યાન.
૪. યોગ : એટલે ખુદની ખુદ સાથે મુલાકાત.
૫. પ્રાર્થના : એટલે ભક્તની ભગવાન સાથે સીધી વાતચીત.
૬. અધ્યાત્મ : એટલે અંતિમ સત્યની ખોજ. પરમાત્મા તરફ આત્માની ગતિ.
૭. દયા : એટલે બીજાના દુઃખને પોતાનું માની દૂર કરવાની યેષ્ટા.
૮. મૃત્યુ : એટલે ચૈતન્યની ગેરહાજરી-સૃષ્ટિનું હોવું અને આપણું ન હોવું.
૯. અસ્મિતા : એટલે આગવી ઓળખ. દા.ત. ગુજરાતની અસ્મિતા :ગરબા:
૧૦. ઈર્ષ્યા : એટલે બીજા કોઈ પણ પાસે તમારા કરતાં કશુંક વધારે છે તે.
૧૧. ભય : એટલે નિશ્ચિતતામાંથી અચાનક અનિશ્ચિતતામાં જવું.
૧૨. શ્રદ્ધા : એટલે સત્ + ધા = સત્યને ધારણ કરવું. આસ્થા - વિશ્વાસ.
૧૩. ધર્મ : એટલે આત્મભાન સાથેનું ઈશ્વર વિશેનું આત્મજ્ઞાન.
૧૪. ભજન : એટલે ભક્તએ ભગવાન માટે ગાયેલું ભક્તિનું ગીત.
૧૫. ગીતા : એટલે આચરણનું વ્યાકરણ. માનવજીવનનું વિજ્ઞાન.
૧૬. લક્ષ્મી : એટલે સૌ કોઈના લક્ષનું અમી.
૧૭. પ્રેમ : એટલે એકબીજાથી એકબીજાને વધારે સુખ આપવાની હરિફાઈ.
૧૮. રાધા : એટલે પ્રેમની અવિરત ધારા.
૧૯. સ્મિત : એટલે ઈશ્વરની ભલામણ ચિહ્ની.
૨૦. શુકન : એટલે ઉલ્લાસમય મન.
૨૧. અપશુકન : એટલે ખીન્ન મન.
૨૨. આળસ : એટલે કોઈ પણ ઉદ્યમ વગરની નિરાંત.
૨૩. એકાંત : એટલે હું મારી સાથે છું જ્યાં પરમાત્માની હાજરી છે.
૨૪. ચિંતા : એટલે ઉછીની નહિ લીધેલી મૂડી ઉપરનું વ્યાજ.
૨૫. શાંતિ : સમગ્ર બ્રહ્માંડની મહામૂલી મિલકત એટલે શાંતિ.
૨૬. નિવૃત્તિ : એટલે વૃત્તિઓમાંથી નીકળી જવું પણ પ્રવૃત્તિમાંથી નહિ.
૨૭. પાપ : મન-વચન-કર્મ થી કોઈપણ જીવને પહોચાડેલું દુઃખ.
૨૮. પુણ્ય : મન-વચન-કર્મ થી કોઈપણ જીવને આપેલું સુખ.
૨૯. દાન : યોગ્ય વ્યક્તિને, યોગ્ય સમયે, અપેક્ષા વિના આપેલ યોગ્ય વસ્તુ.
૩૦. ઈશ્વર : એટલે ઈશ=સત્તા=વર=શ્રેષ્ઠ જગતની શ્રેષ્ઠમાં શ્રેષ્ઠ સત્તા.
૩૧. મંદિર : એવું સ્થળ જ્યાં મનમાં માત્ર પવિત્ર વિચારો જ આવે છે.
૩૨. જ્ઞાન : જીવમાત્ર માટે જીવતરની સાચી સમજણ અને ઉપયોગ.
૩૩. નિયતિ : આયોજનપૂર્વક બધા માટે પહેલેથી જ નક્કી થઈ ગયેલું.
૩૪. ભક્તિ : ઈશ્વર-ભગવાનને સમજીને પામવાની ઉત્કૃષ્ટ લગની.
૩૫. મોક્ષ : એટલે એક પણ ઈચ્છા ન હોવી તે.

Publishing day 20th of every month

୪୪

WPP License No. MR/TECH/WPP-147/South/2018-20

Regd.No.MCS / 050 / 2018—20

Posted at Mumbai Patrika Channel Sorting Office,
Mumbai—400 001 on 20th & 21st of every month

JYOTI PUNJ – May – 2020

e-JYOTI PUNJ

ଓନାଲାଇନ୍ ଉତ୍ତମ ଉତ୍ତମ

Printed, Published & Edited by Bankim Rajnikant Parikh on behalf of Shree Balasinor Navyuvak Sangh
& Printed at Lohana Hitechhu, 6/B Mohatta Bhavan, 3rd Floor, E. Moses Road, Worli
Mumbai—400018 & Published at 118/120, Ardeshar Dadi Street, 2nd Floor, V.P. Road, Mumbai—400004